

Essi Mattila

ESIKOULULAISTEN ENSIAPUOPETUS

Hoitotyön koulutusohjelma

2016

ESIKOULULAISTEN ENSIAPUOPETUS

Mattila, Essi
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Hoitotyön koulutusohjelma
Toukokuu 2016
Ohjaaja: Lahtinen, Elina
Sivumäärä: 37
Liitteitä: 7

Asiasanat: ensiapu, esikoululaiset, opetus, tapaturmat

Opinnäytetyön tarkoituksena oli järjestää ensiapupäivä Honkilahden päiväkodin esikoululaisille. Tavoitteena oli, että esikoululaiset tutustuvat ensiapuun ja osaavat toimia pientä ensiapua vaativissa tilanteissa. Lisäksi tavoitteena oli, että lapset kiinnostuvat ensiavusta ja haluavat oppia sitä lisää. Opinnäytetyöntekijän henkilökohtainen tavoite on, osata suunnitella, toteuttaa ja arvioida, esikouluikäisille lapsille suunnattu teemapäivä sekä osata ohjata lapsia ensiapuopetus tilanteissa.

Opinnäytetyön suunnittelu alkoi lokakuussa 2015, jolloin valittiin teemapäivässä käsiteltävät aiheet. Opinnäytetyöntekijälle annettiin vapaat kädet ensiapuopetustuokioiden suunnitteluun ja toteutukseen. Maaliskuussa 2016 oli tapaaminen Honkilahden varhaiskasvatuksen alue-esimiehen kanssa, jolloin käytiin läpi projektisuunnitelma. Viikko ennen ensiapuopetustuokioiden toteutusta opinnäytetyöntekijä toimitti päiväkotiin tiedotteen projektista, jossa huoltajilta kysyttiin lupa lapsen osallistumisesta ensiapupäivään.

Opinnäytetyö toteutettiin toiminnallisena opinnäytetyönä. Ensiapuopetustuokioiden toteutettiin 14.4. ja 15.4.2016 ja niihin osallistui yhteensä 16 esikoululaista sekä varhaiskasvatuksen alue-esimies. Tuokioihin sisältyi haavan, palovamman, nyrjähtäneen nilkan ja murtuneen ranteen ensiapupisteet sekä hätänumeroon 112 soittamiseen perehtyminen. Ensiapuopetustuokioiden lopussa esikoululaiset täyttivät palautelomakkeen. Varhaiskasvatuksen alue-esimies kirjoitti vapaamuotoisen palautteen.

Projektia arvioitiin palautelomakkeiden avulla. Saadusta palautteesta kävi ilmi, että esikoululaiset olivat tyytyväisiä ensiaputuokioiden aiheisiin ja, että esikoululaiset kiinnostuivat ensiavusta ja halusivat oppia sitä lisää. Suurin osa esikoululaisista tiesi, miten tulee toimia, jos saa haavan sormeensa tai jos kaveri nyrjäyttää nilkkansa. Jatkotutkimushaasteena voitaisiin tutkia, päiväkodin henkilökunnan näkemyksiä esiopetuksen ensiapuopetuksesta. Tämä projekti koettiin toimivaksi ja projektia voidaankin käyttää tulevaisuudessa samankaltaisia ensiaputuokioita suunniteltaessa.

FIRST-AID TEACHING IN PRESCHOOLERS

Mattila, Essi

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in nursing

May 2016

Supervisor: Lahtinen, Elina

Number of pages: 37

Appendices: 7

Keywords: first-aid, preschoolers, teaching, accidents

The purpose of the thesis was to organize a first aid day for the preschoolers of the preschool of Honkilahti. The objective was for preschoolers to get to know first aid and to get knowledge how to act in situations which require small first aid. In addition the other objective was for preschoolers to get interested about first aid and to get desire to learn more about it.

The planning for the thesis started in October 2015, when the topics for the first aid day were decided. The maker of the thesis was given a free hand for the planning and the execution of the first aid lessons. In March 2016 a meeting was held with the director of the preschool of Honkilahti. The design of the project was looked over at that time. One week before the execution of the first aid day the maker of the thesis delivered a note about the project where the permission was asked from the parents for their child's participation for the first aid day.

The thesis was executed as a functional thesis. The first aid lessons were held on the 14th and the 15th of April, 2016, in which 16 preschoolers and the director of the preschool participated. The lessons included first aid stations for a cut, a burn, a twisted ankle and a broken wrist and familiarization for calling the emergency number 112. At the end of the first aid lessons the preschoolers filled a form for feedback. The director of the preschool wrote an informal note for feedback.

The project was evaluated with the feedback forms which told that the preschoolers were pleased with the topics of the first aid day, and that they got interested about the first aid and that they want to learn more about it. Most of the children knew how to act in a situation if they get a cut on their finger or if their friend twists an ankle. As a challenge for future research it might be good to make a research project for what preschoolers know about first aid. This project was seen as a success and in the future the project can be used when planning for similar first aid lessons.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	LASTEN TAPATURMAT	6
2.1	Lasten tapaturmat päivähoitossa	6
2.2	Lasten tapaturmien ehkäisy.....	7
3	ESIKOULULAINEN JA ESIOPETUS.....	8
4	ENSIAPUA VAATIVAT TILANTEET.....	11
4.1	Haavan ensiapu	12
4.2	Palovamman ensiapu	12
4.3	Nyrjähtäneen nilkan ensiapu.....	13
4.4	Murtuneen ranteen ensiapu	14
4.5	Hätänumeroon soittaminen	15
5	AIKAISEMMAT ESIKOULAISTEN ENSIAPUUN LIITTYVÄT PROJEKTIT	17
6	TARCOITUS JA TAVOITTEET	18
7	PROJEKTIN SUUNNITTELU	18
7.1	Kohdeorganisaation ja – ryhmän kuvaus.....	19
7.2	Teematuokion sisältö	19
7.3	Aikataulusuunnitelma	21
7.4	Resurssi- ja riskianalyysi	21
7.5	Arviointisuunnitelma	22
8	PROJEKTIN TOTEUTUS	23
8.1	Tutustuminen lapsiin.....	23
8.2	Ensiapuopetustuokiot.....	24
9	PROJEKTIN ARVIOINTI.....	29
9.1	Projektin etenemisen arviointi	29
9.2	Tavoitteiden saavuttamisen arviointi	30
9.3	Resurssien ja riskien arviointi.....	30
9.4	Esikoululaisilta saatu palaute.....	31
9.5	Varhaiskasvatuksen alue-esimieheltä saatu palaute.....	32
9.6	Oman osaamisen kehittyminen opinnäytetyöprosessissa	32
10	POHDINTA.....	32
	LÄHTEET.....	35
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Esiopetuksen tehtävä on edistää lapsen kasvu-, kehitys- ja oppimisedellytyksiä (Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014, 12). Lapsilähtöisyys on esiopetuksen lähtökohta. Lapsilähtöisellä esiopetuksella tarkoitetaan lapsen kehityksen tuntemista ja kehityksen tukemista ikäkautta vaativalla tavalla. (Lautela 2011, 31.) Lapselle tarjotaan monipuolisia oppimiskokemuksia mielikuvituksen ja leikin kautta. Esikoululainen on innokas oppimaan uutta, asioiden pohdiskelu ja oivaltaminen tuottavat onnistumisen tunteita. Lapsen tiedonhalua tuetaan vastaamalla lapsen esittämiin kysymyksiin ja etsimällä vastauksia kysymyksiin yhdessä. (Mannerheimin lastensuojeluliiton www-sivut 2015.)

Pienet tapaturmat kotona, työpaikalla tai vapaa-aikana kuuluvat arkeen (Sahi, Castrén, Helistö & Kämäräinen 2002, 13). Vaikka lasten tapaturmaiset kuolemat ovatkin vähentyneet, tapaturmat ovat edelleen lasten ja nuorten yleisimpiä yksittäisiä kuolemansyitä. Lasten ja nuorten tapaturmaisten kuolemien osuus kaikista kuolemista on suurempi kuin muissa ikäryhmissä. (Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen www-sivut 2016.) Tavallisimpia lasten tapaturmia ovat kaatuminen ja putoaminen, suurin osa tapaturmista tapahtuu piha-alueella lasten vapaassa leikissä (Markkula & Öörni 2009, 78). Tapaturmatilanteissa maallikon antama ensiapu on usein ainoa tarvittava apu ja hoito (Sahi, Castrén, Helistö & Kämäräinen 2002, 14).

Projekti on työelämälähtöinen, se toteutetaan yhdessä Honkilahden päiväkodin henkilökunnan kanssa. Tarkoituksena on suunnitella, toteuttaa ja arvioida ensiapupäivä yhdessä Honkilahden päiväkodin henkilökunnan kanssa. Tämän opinnäytetyön tavoitteena on, että Honkilahden päiväkodin esikoululaiset tutustuvat ensiapuun ja osaavat toimia pientä ensiapua vaativissa tilanteissa. Tavoitteena on myös, että esikoululaiset kiinnostuvat ensiavusta ja haluavat oppia sitä lisää. Opinnäytetyöntekijän henkilökohtainen tavoite on, osata suunnitella, toteuttaa ja arvioida, esikouluikäisille lapsille suunnattu teemapäivä sekä osata ohjata lapsia ensiapuopetus tilanteissa.

Opinnäytetyön aiheena on ensiapuopetusta esikoululaisille. Aiheen valintaan vaikutti suurelta osin opinnäytetyöntekijän mielenkiinto ensiavun opettamiseen ja lasten kanssa työskentelyyn. Ensiapuopetustuokioiden sisältävät haavan, palovamman, nyrjähtäneen nilkan ja murtuneen ranteen ensiapuopetuksen sekä hätänumeroon 112 soittamiseen perehtymisen.

2 LASTEN TAPATURMAT

Terveyden- ja sairaanhoidon kehittyttyä ja hyvinvoinnin lisääntyttyä monet lastentaudit ovat huomattavasti vähentyneet Suomessa. Tapaturmien osuus sairastavuudesta ja kuolleisuudesta on samanaikaisesti lisääntynyt. Tapaturmien osuus lasten kuolleisuudesta on runsas kolmannes, lapsen iän ja sukupuolen mukaan jopa puolet. Aikuisväestöön verraten tapaturmien merkitys suhteessa lapsuusikään on moninkertainen. Vain pieni osa lasten tapaturmista on vakavia. Mannerheimin Lastensuojeluliiton toteuttaman tutkimuksen mukaan yleisimmät vammat lasten tapaturmissa olivat haavat ja ruhjevammat, luunmurtumat, aivotärähdykset, hammastapaturmat ja palovammat. (Karling, Ojanen, Sivén, Vihunen & Vilén 2008, 287–288.)

2.1 Lasten tapaturmat päivähoidossa

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos on luonut kansallisen lasten ja nuorten tapaturmien ehkäisyn ohjelman – Turvallinen elämä lapsille ja nuorille. Lapsilla ja nuorilla on oikeus elää virikkeellistä ja turvallista elämää. Ohjelman tavoitteena on lasten ja nuorten tapaturmien, itsensä vahingoittamisen ja väkivallasta aiheutuneiden terveydellisten menetysten väheneminen nykytasosta. Ohjelmassa on kiinnitetty myös huomiota lasten ja nuorten tapaturmien ehkäisyyn tarkastelemalla järjestelmä tason haasteita laajemmin. (Markkula & Öörni 2009, 9-10.)

Päivähoidon turvallisuussuunnittelu opas asettaa suuntaviivat päivähoidon turvallisuustyölle. Kahdella kolmasosalla kunnista on pelastussuunnitelman lisäksi muita tur-

vallisuussuunnitelmia. Kunnat laativat oman varhaiskasvatussuunnitelmansa valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman sisältöjen perusteella. Turvallisuusasioiden opettamisesta lapsille ei ole tarkemmin määritelty Suomen varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa. (Markkula & Öörni 2009, 79.)

Suomessa suurin osa yli 3-vuotiaista lapsista on päivähoidossa. Päiväkoti on tavallisin alle kouluikäisten lasten varhaiskasvatusympäristö. Suomessa päivähoidon turvallisuus on hyvällä tasolla. Päivähoidon turvallisuutta säädetään useilla lailla. Lainsäädännöllä taataan turvallinen päivähoitoympäristö lapselle, määrätään kasvatushenkilöstön kelpoisuudesta ja määrästä suhteessa lapseen. Turvallinen ympäristö kuuluu jokaisen lapsen oikeuksiin. Päivähoidon on tutkittu olevan vähintään yhtä turvallista kuin kotihoidon. Päivähoidossa sattuneista tapaturmista ei kuitenkaan ole paljoa valtakunnallista tietoa. (Markkula & Öörni 2009, 77–79.)

Kuolemaan johtavat ja sairaalan osastohoitoa vaativat tapaturmat ovat harvinaisia. Tapaturmien kannalta suurimmat riskit ovat lasten vapaassa leikissä. Tavallisimpia lasten tapaturmia ovat kaatuminen ja putoaminen ja suurin osa tapaturmista tapahtuu pihalla, joihin on usein yhteydessä erilaiset irtoainekset (lumi, jää, hiekka), kiipeilytelineet, liukumäet ja pihalelut. Riittävä valvonta on keskeinen osa tapaturmien ehkäisyä. (Markkula & Öörni 2009, 78.)

2.2 Lasten tapaturmien ehkäisy

Päivähoidon turvallisuudesta vastaa päivähoidon henkilöstö, yksiköstä ja tiloista vastaavat henkilöt sekä lasten vanhemmat. Päivähoitolain (36/1973) mukaan toimintayksikkö vastaa päivähoidon turvallisesta järjestämisestä. Tapaturmien ja vakavien läheltä piti -tilanteiden seuranta on välttämätöntä, jotta tapaturmia pystyttäisiin ehkäisemään mahdollisimman hyvin. Kaikkiin läheltä piti -tilanteisiin tulee reagoida välittömästi vaadittavin toiminnallisoin tai ympäristöllisin muutoksien, niin voidaan välttää seuraavalla kerralla vastaavassa tilanteessa tapaturman syntyminen. Tehyn tuottaman selvityksen mukaan parhaiten päivähoitopaikoissa on varauduttu tulipaloja vastaan. Lasten karkailun ja muiden vaara- ja vahinkotilanteiden suhteen on varauduttu huonommin. (Markkula, Råback & Tiirikainen 2009, 113.)

Ympäristön riskit ja vaaranpaikat tulisi kartoittaa säännöllisesti, erityistä huomiota tulee kiinnittää kalusteisiin, rakenteiden materiaaleihin, liikkumisen helppouteen, käytettyjen materiaalien myrkyttömyyteen ja piha-alueen siisteyteen sekä riittävään valaistukseen. Päivähoidon henkilöstön säännöllinen kouluttautumisen lasten turvallisuuden liittyvissä asioissa, on havaittu vähentävän turvallisuusriskejä. Ensiaputaitojen opettelu ja päivittäminen, säännölliset pelastautumisharjoitukset sekä päivähoitoympäristön riskikartoitukset ovat tärkeitä keinoja turvallisuusasioiden kertaamiseen. (Markkula, Råback & Tiirikainen 2009, 114–115.)

3 ESIKOULULAINEN JA ESIOPETUS

Esikouluikäinen lapsi on omatoiminen, aloitteellinen ja sopeutuva, mutta toisinaan esikouluikäinen lapsi haluaa olla pieni ja hoidettava. Lapsi nauttii lisääntyvästä itsenäisyydestään. Esikoululaiselle lapselle leikki on tärkein tapa oppia uutta. (Mannerheimin lastensuojeluliiton [www-sivut 2015](#).)

Esikouluikässä alkaa tilapäinen nopean pituuskasvun vaihe. Lapsi kasvaa pituutta noin viisi senttiä vuodessa ja paino lisääntyy runsaalla kahdella kilolla. Nopean pituuskasvun vaihe voi tehdä lapsen kömpelöksi ja levottomaksi, kasvaneita raajoja saattaa olla vaikea hallita. Ensimmäiset maitohampaat irtoavat noin viisi-kuusivuotiaana. Hampaista huolehtiminen niiden puhkeamisesta lähtien on tärkeää, sillä hampaat reikiintyvät herkimmin juuri puhkeamisen jälkeen. (Mannerheimin lastensuojeluliiton [www-sivut 2015](#).)

Kuusivuotias lapsi on jatkuvasti liikkeessä, hän juoksee, hyppii, jumppaa, hyppää naurua, tanssii ja kiipeilee. Lapsi harjoittelee hiihtämään ja luistelemaan sekä ajamaan ilman apupyöriä. Lapsi piirtää ja askartelelee mielellään sorminäppäryyden kehittyttyä. Lasten kiinnostuksen kohteet vaihtelevat, toinen nauttii enemmän liikkumisesta, kun taas toinen piirtämisestä. (Mannerheimin lastensuojeluliiton [www-sivut 2015](#).)

Esikouluikäinen lapsi haluaa irrottautua vanhemmistaan, mutta on yhä monella tapaa riippuvainen heistä. Irtautumiskykyssään lapsi saattaa arvostella vanhempiaan, olla heitä kohtaan ylimielinen ja kiukutella. Toisaalta lapsi haluaa olla lähellä vanhempiaan ja saada rakkautta. Lapsi kokee monet asiat joko äärimmäisen ihanina tai äärimmäisen kamalina. Lapsi pukee tunteensa sanoiksi jo melko taitavasti. Esikouluikäinen lapsi ihailee vanhempiaan sekä muita hänelle tärkeitä aikuisia, lapsi haluaa oppia tekemään samoja asioita kuin he. Lapselle tulee antaa vastuuta ja mahdollisuuksia toimia itsenäisesti. Esikouluikäinen lapsi alkaa ymmärtää oikean ja väärän, toden ja sadun eron ja sen mikä on reilua ja mikä epäreilua. (Mannerheimin lastensuojeluliiton www-sivut 2015.)

Lapsi kiinnostuu asioista kodin ulkopuolella ja noudattaa yhdessä sovittuja sääntöjä (Vilén ym. 2011, 160). Erilaiset sääntöjä sisältävät leikit ja pelit ovat lapsen mieleen. Häviäminen kuitenkin on vielä vaikeaa, lapsi haluaa olla paras. Kuvittelu- ja roolileikit ovat lapsen mieleen, leikit monipuolistuvat ja lapsi käyttää enemmän luovuutta leikkiessään. (Mannerheimin lastensuojeluliiton www-sivut 2015.) Kuusivuotiaalle lapselle kaverit ovat tärkeitä ja yleensä lapsi nauttii ryhmässä toimimisesta. Kaverisuhteet saattavat kuitenkin olla räiskyviä, lapsi osoittaa tässä iässä tunteitaan vahvasti. Riidat sammuvat yhtä nopeasti kuin alkavatkin. Kuusivuotias lapsi ei vielä ymmärrä, että hänen puheensa voivat loukata muita. Lapsi voi kommentoida arvostelevasti itselleen vieraita ihmisiä ja asioita. Lapsi pystyy kuitenkin aiempaa paremmin ymmärtämään muiden tunteita, esimerkiksi osaa jo lohduttaa sekä ilahduttaa kaveria. (Mannerheimin lastensuojeluliiton www-sivut 2015).

Oppiminen sisällytetään kehitykseen, mutta sitä voidaan kuitenkin pitää enemmän tietoisena edistymisenä. Lapselle on tärkeää huomata, että hän todella oppii jotakin. (Karling, Ojanen, Sivén, Vihunen & Vilén 2008, 72). Esikouluikäinen lapsi on innokas oppimaan uutta, hän nauttii asioiden pohdiskelusta ja oivaltamisesta. Lapsen ajattelu- ja toimintatavat kehittyvät nopeasti ja lapsen on yhä helpompaa pohtia erilaisten ilmiöiden syitä. (Mannerheimin lastensuojeluliiton www-sivut 2015.) Ikä vaikuttaa tapaamme oppia. Esikouluikäinen lapsi oppii ottamalla mallia muista, kokeilemalla ja toimimalla itse. Lapsella on luontainen kyky ihmetellä erilaisia asioita, lapsi kysyy ja kyseenalaistaa monia asioita. (Karling, Ojanen, Sivén, Vihunen & Vilén 2008, 72).

Esikoululainen oppii uusia asioita parhaiten leikkien ja kokeillen (Mannerheimin lastensuojeluliiton www-sivut 2015). Leikki on lapsen ajattelutoimintaa. Lapsi oppii leikkiessään ymmärtämään toimintaketjuja ja syy-seuraussuhteita. (Karling, Ojanen, Sivén, Vihunen & Vilén 2008, 72.) Yhteiset lukuhetket ja keskustelut erilaisista asioista kehittävät lapsen kielellistä tietoisuutta. Lapsella on tarve oppia ja kuulla tarinoita, sekä kertoa tarinoita omista kokemuksistaan. (Vilén ym. 2011, 145.) Lapsen muisti on jo hyvin kehittynyt ja lapsi voi muistaa tapahtumia kuukausien tai jopa useiden vuosien takaa. Lapsen esittämät kysymykset voivat olla syvällisiä ja käsitellä vaikeita aiheita, kuten kuolemaa. (Mannerheimin lastensuojeluliiton www-sivut 2015.)

Esi- ja perusopetus muodostavat lapsen kasvun ja oppimisen kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden, joka on perustana elinikäiselle oppimiselle. Esiopetuksen keskeisin tehtävä on edistää lapsen kasvu-, kehitys- ja oppimisedellytyksiä. Esiopetuksen tavoitteena on, että lapset oppivat arvostamaan ihmisten yhdenvertaisuutta ja omaa ainutlaatuisuuttaan. Lasten kasvun ja oppimisen kannalta esiopetuksella on suuri merkitys, oppimisen vaikeudet havaitaan varhain ja niihin voidaan puuttua mahdollisimman aikaisin. Esiopetus suunnitellaan ja toteutetaan lapsilähtöisesti. Erilaisissa oppimisympäristöissä leikkiessään ja toimiessaan, lapset laajentavat osaamistaan eri tiedon- ja taidonaloilla. (Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014, 14, 28.)

Esiopetuksen työskentely perustuu leikinomaiseen, lapsen kehitystasosta lähtevään toimintaan. Se edistää lapsen kielellistä kehitystä sekä valmiuksia uusien asioiden oppimiseen. Kokemuksia ja tietoja käsitellään vuorovaikutuksessa aikuisen ja lapsen kanssa usein eri tavoin. Lapsen maailma on leikin, sadun ja konkreettisen tekemisen maailma. (Euran kunnan esiopetussuunnitelma 2013, 6.) Tarinoiden lukemisen on todettu olevan hyödyllinen lapsen ymmärtämisen kehittymisen kannalta (Luomaniemi, Lepola & Salmela 2010, 1). Esiopetuksen toiminta on monipuolista, työtavat ovat lapsikeskeisiä, esimerkiksi mielikuvitus ja leikki ovat tärkeitä työtapoja. (Euran kunnan esiopetussuunnitelma 2013, 6).

Esiopetuksen yksi keskeinen tehtävä on saada lapsi itse tiedostamaan omaa toimintaansa ja oppimistaan. Tärkein oppimisen ohjaajan ja tukijan rooli on opettajalla. Esiopetuksessa korostuu voimakkaasti lapsilähtöisyys. Lähtökohtana oppimiselle on omaan elinympäristöön kuuluvat ilmiöt, tapahtumat sekä niistä saadut kokemukset.

Lapsen kokeileminen, tutkiminen, aktiivinen osallistuminen sekä tiedonhankinta ja ongelmien ratkaiseminen tapahtuvat vuorovaikutuksessa aikuisten ja vertaisryhmän kanssa. Ymmärtävän oppimisen, ihmisenä kasvamisen, sosiaalisten taitojen ja itsetunnon kehittymisen kannalta tärkeää on yhteistyö ja sosiaalinen vuorovaikutus. Pienet oppituokiot kuuluvat myös esiopetuksen toimintatapoihin. (Korhonen 2009, 206–207.)

Kunnilla on velvollisuus järjestää esikouluikäisille lapsille maksutonta esiopetusta päiväkodissa tai koulun yhteydessä. Maksutonta esiopetusta tulee olla vähintään 700 tuntia vuodessa eli päivittäin korkeintaan viisi tuntia. Vanhemmat päättävät osallistuuko lapsi esiopetukseen vai ei. Päivähoitolain mukaan kunnan tulee järjestää päivähoitoa esiopetuksen lisäksi, jos lapsi sitä tarvitsee. Esiopetusryhmän suositeltu koko on 13 lasta, mikäli esiopetusryhmässä on esiopetusta antavan opettajan lisäksi esimerkiksi koulunkäyntiavustaja tai lähihoitaja, ryhmän koko voi olla enintään 20 lasta. (Vilén ym. 2011, 228–229).

4 ENSIAPUA VAATIVAT TILANTEET

Pienet tapaturmat kotona, työpaikalla tai vapaa-aikana kuuluvat arkipäivään, näissä tilanteissa maallikon antama ensiapu on usein ainoa tarvittava apu ja hoito. Ensiapu on apua, jota annetaan loukkaantuneelle tai sairastuneelle tapahtumapaikalla. (Sahi, Castrén, Helistö & Kämäräinen 2002, 13–14.) Ensiapu ei ole vaikeaa hankalissakaan tilanteissa. Tärkeintä on olla kävelemättä apua tarvitsevan ohi. Hätäilmoituksen tekeminen, kuunteleminen ja myötätuntoinen läsnäolo ovat jo ensiapua. Lisäksi suurin osa ensiaputoimista on helppoja eikä niihin tarvita mitään apuvälineitä, useimmiten omat kädet ja halu auttaa riittävät. (Korte & Myllyrinne 2012, 8.)

Ensiapupäivään valitut ensiapua vaativat tilanteet haavan ensiapu, palovamman ensiapu, nyrjähtäneen nilkan ensiapu, ja murtuneen ranteen ensiapu on valittu Suomen Punaisen Ristin lapsille suunnatun ensiapukurssin sisällöstä (Suomen Punaisen Ristin

www-sivut 2016). Lasten ensiapukurssin sisällössä oli myös tajuttoman henkilön ensiapu, mutta opinnäytetyöntekijän keskusteltua ensiapupäivän sisällöstä varhaiskasvatuksen alue-esimiehen kanssa, päädyttiin jättämään tajuttoman ensiapu kokonaan pois sisällöstä, sillä muut valitut aiheet liittyivät selkeämmin lapsille sattuneisiin tapaturmiin.

4.1 Haavan ensiapu

Haavalla tarkoitetaan ehjän ihon tai sen alaisten kudosten rikkoutumista, ulkoisen tekijän tai sisäisen sairauden seurauksena. Akuutit haavat jaetaan kahteen ryhmään, puhtaat haavat ja likaiset haavat. Puhtaita haavoja ovat terveelle iholle tulleet leikkaushaavat, likaisia haavoja ovat esimerkiksi puremavammat tai haavat jotka, ovat likaantuneet maa-aineksesta tai muusta vieraasta materiaalista. (Juutilainen & Hietanen, 2012, 26.) Tapaturman aiheuttamat haavat paranevat usein itsestään, jos ne ovat vaurioittaneet verinahkaa vain pinnallisesti (Kuokkanen 2012, 234).

Haavan ensiavussa tärkeintä on tyrehtyttää mahdollinen verenvuoto. Haavasta puhdistetaan lika juoksevan, viileän veden alla. Pienille haavoille laitetaan suojasidos esimerkiksi laastari, pienet viiltohaavat voidaan sulkea haavateipillä. Mikäli haavassa ilmenee tulehduksen merkkejä, kuumotusta, punoitusta ja kipua tai haava erittää, on hyvä hakeutua lääkäriin. (Suomen Punaisen Ristin www-sivut 2015.)

4.2 Palovamman ensiapu

Palovammaksi kutsutaan ihon tai sen alaisten kudosten vaurioita. Palovammat syntyvät lämmön, sähkön, säteilyn tai kemiallisten aineiden vaikutuksesta. Pieniä pinnallisia palovammoja syntyy Suomessa vuosittain kymmeniä tuhansia. Palovammat voidaan jakaa kolmeen eri asteeseen. Luokittelun tarkoituksena on auttaa valitsemaan oikea hoitomuoto ja helpottaa niiden vertailua toisiinsa. (Vuola 2012, 248.)

Ensimmäisen asteen palovamma ulottuu ihon pinnalliseen osaan. Iho on punoittava, rakkuloita ei muodostu. (Vuola 2012, 249.) Ensimmäisen asteen palovamma kohtaa

jäähdytetään välittömästi juoksevan, kylmän veden alla tai vesiastiassa n. 15 minuuttia. Kylmä vesi estää palovamman leviämisen syvemmälle ja vähentää kipua. (Terveyskirjaston www-sivut 2015.) Ensimmäisen asteen palovammaan ei tarvitse laittaa palovammarasvaa, ihon hyvä perusrasvaus on riittävä estämään ihon kuivumista ja lievittämään kutinaa. Palovamma-alue on hyvä pitää suojattuna muutaman päivän, apteekista saatavalla palovammojen hoitoon tarkoitettulla sidoksella. (Viiala 2013, 17.) Ensimmäisen asteen palovamma paranee noin viikon aikana, eikä siitä jää arpea (Vuola 2012, 249).

Toisen asteen pinnallinen palovamma ulottuu verinahon ylimpiin kerroksiin. Iholle kehittyy rakkuloita, joiden alla iho punoittaa ja on hyvin arka. Palovamma paranee noin kahdessa viikossa. Toisen asteen syvä palovamma vaurioittaa verinahkaa syvemmältä ja tuhoaa tyvisolukerroksen. Palovamma-alue on hyvin arka ja punoittava, ihoon synnyttää rakkuloita ja muutaman päivän kuluttua palovammalle muodostuu vaaleaa katetta. Palovamma paranee hitaasti ja useimmiten hoidetaan kirurgisesti kuolleen kudoksen poistolla tai ihonsiirrolla. Kolmannen asteen palovamma ulottuu koko ihon läpi, lihaksiin tai luuhun asti. Ihon hermopäätteet ja reseptorit ovat tuhoutuneet, rakkuloita ei synny ja iho on tunnoton. Kolmannen asteen palovammat hoidetaan lähes aina leikkaamalla. (Vuola 2012, 249.)

4.3 Nyrjähtäneen nilkan ensiapu

Nyrjähdysten syynä on äkillinen raajan ylikuormitus (Huovinen 2007, 57). Kun nivel nyrjähtää se aiheuttaa verenvuotoa ihonalaiseen kudokseen. Nilkka kipeytyy ja vamma-alueelle kertyy nestettä ja se turpoaa. (Suomen Punaisen Ristin www-sivut 2015.) Nilkan nyrjähdyksessä on kyse nivelsidevammasta, nopeasti annettu ensiapu pienentää kudoksen vaurioita ja nopeuttaa vamman paranemista. Nyrjähtänyt raaja nostetaan kohoasentoon, kipukohtaa puristetaan ja vamma-alueelle laitetaan esimerkiksi kylmällä vedellä kasteltu pyyhe 20 minuutin ajaksi. Kylmähoitoa jatketaan kahden tunnin välein 20 minuuttia kerralla, vuorokauden ajan. (Huovinen 2007, 57.) Nyrjähtänyt kohta alkaa parantua sisäisen verenvuodon loputtua, usein noin 1-2 vuorokaudessa. Jos jalalle ei voi varata, kipu jatkuu tai vammakohtaan muodostuu suuri mustelma, on syytä hakeutua lääkäriin. (Suomen Punaisen Ristin www-sivut 2015.)

Kolmen K:n ensiapu auttaa nyrjähdyksiin, revähdyksiin ja mustelmien ehkäisyyn.

1K: Kompressio eli puristus, se estää verenvuotoa ja vähentää turvotusta.

2K: Kohoasento pienentää verenpainetta verisuonissa ja sisäinen verenvuoto vähenee.

3K: Kylmä, supistaa verisuonia ja sisäinen verenvuoto vähenee.

(Suomen Punaisen Ristin www-sivut 2015.)

Kuvio 1. Kolmen K:n ensiapu (Tervekoululainen www-sivut 2016).

4.4 Murtuneen ranteen ensiapu

Murtuneen ranteen oireita ovat kipu, arkuus, turvotus, epänormaali liikerata tai virheasento. Usein murtumat syntyvät putoamisen, kaatumisen tai iskeytymisen seurauksena. (Suomen Punaisen Ristin www-sivut 2015.) Murtuman ensiavussa on tärkeintä tukea murtuma-alue verenvuodon ja kivun vähentämiseksi sekä lisävammojen ehkäisemiseksi (Huovinen 2007, 54–55). Yläraajan murtumassa autettava voi itse tukea kiipeää raajaansa kehoaan vasten tai tukea käden liikkumattomaksi esimerkiksi kolmioliinalla (Suomen Punaisen Ristin www-sivut 2015). Murtumapotilas tarvitsee aina lääkärin jatkohoitoa (Huovinen 2007, 55).

Kolmioliinan pitkä sivu asetetaan vartalon suuntaisesti niin, että kolmion kärki on kyynärpäähän puolella. Sivukulmat sidotaan niskan taakse ja kolmion kärkeen tehdään löysä vetosolmu. Näin kolmioliinasta syntyy pussi, joka pitää murtuneen raajan tuettuna. (Turvallisesti laineille 2011, 48.)

Kuvio 2. Kolmioliinan sidonta (Terveyskirjaston www-sivut 2015).

4.5 Häätäänureroon soittaminen

Kiireellisissä, todellisissa hätätilanteissa, hengen, terveyden, omaisuuden tai ympäristön ollessa uhattuna tai vaarassa, tai jos näin on syytä epäillä olevan, tulee aina soittaa hätäänureroon 112. Hätäänurero 112 toimii kaikissa EU-maissa, siihen voi soittaa maksutta mistä tahansa puhelimesta ilman suuntanureroa. EU-maiden alueella ollessa hätäänureroon soitto ohjautuu paikalliseen hätäkeskukseen. Matkustellessa muihin kuin EU-maihin tulee etukäteen selvittää, mikä hätäänurero kyseisessä maassa on käytössä. Hätäänureroon voi soittaa, vaikka puhelimen saldo olisi loppu. Mikäli hätäänurero on ruuhkautunut, puhelua ei pidä katkaista. Jos puhelun katkaisee ja soittaa uudelleen hätäänureroon joutuu jonon viimeiseksi. Hätät puheluihin vastataan soittojärjestyksessä. (Hätäkeskuslaitoksen www-sivut 2016.)

Kotona on hyvä harjoitella lapsen kanssa hätätilanteessa toimimista ja hätäänureroon 112 soittamista. Lapsi voi olla kotona yksin hätätilanteen sattuessa ja voi joutua toimimaan nopeasti. Hätäänureroon soittamisen harjoittelu ei saa synnyttää pelkoa lapsessa, vaan siitä pitää jäädä turvallinen olo. Leikin avulla on helppo opettaa lapselle tärkeitä asioita. Lapselle tulee kertoa, ettei hätäänureroon soittamista tarvitse pelätä, soittamalla hätätilanteessa hätäänureroon, saa apua ja neuvoja. On hyvä kertoa myös, että puhelimeen vastaa setä tai täti ja heidän esittämiin kysymyksiin tulee vastata ja puhelun saa katkaista vasta luvan saatua. Erityisen tärkeää on painottaa lapselle, että hätäänurero 112, ei ole leikin asia. Asiattomat häiriöpuhelut ruuhkauttavat hätäänureroa ja todellista apua tarvitsevien soittajien puheluun vastaaminen voi viivästyä. (Hätäkeskuslaitoksen www-sivut 2016.)

Hätäilmoituksen voi erikoistapauksissa tehdä myös tekstiviestillä. Palvelu on tarkoitettu kiireellisiin hätätilanteisiin, samalla tapaa kuin hätänumero 112. Palvelu on tarkoitettu ainoastaan erityisryhmille, kuten kuulovammaisille sekä henkilöille, jotka eivät pysty itse tuottamaan puhetta. Jos kuulee puheen puhelimesta ja pystyy tuottamaan puhetta, tulee hätäilmoitus aina tehdä hätänumeroon 112. Hätätekstiviestinumerot eivät ole julkisesti saatavilla Hätäkeskuslaitoksen www-sivuilla ilkivallan välttämiseksi. Lisätietoja hätätekstiviesti -palvelusta saa esimerkiksi kuuloliitolta. (Hätäkeskuslaitoksen www-sivut 2016.)

Hätäilmoitus tulee tehdä heti, kun loukkaantuneen tai sairastuneen todetaan tarvitsevan ammattiapua. Rauhallinen ja selkeä hätäilmoitus nopeuttaa avunsaantia. Hätänumeroon soittajan tulee kertoa mitä on tapahtunut ja kertoa mahdollisimman tarkka osoite ja kunta. Soittajan tulee vastata esitettyihin kysymyksiin ja toimia annettujen ohjeiden mukaan. Puhelun saa lopettaa vasta, kun lupa siihen on annettu. Mikäli loukkaantuneen tai sairastuneen tilassa tapahtuu muutoksia, tulee hätänumeroon 112 soittaa uudelleen. (Hätäkeskuslaitoksen www-sivut 2016.)

Vuonna 2013 Helsingin ja Uudenmaan pelastuslaitoksien tekemään turvallisuuskyseelyyn vastasi 7828 peruskouluikäistä lasta ja nuorta Uudenmaan alueelta. Tutkimuksen mukaan, vain joka toiselle alakouluikäiselle on kotona kerrottu, miten tulipalotilanteessa tulisi toimia ja miten tulipalotilanteessa poistutaan kotoa. Lähes kaikki lapset ja nuoret tiesivät yleisen hätänumeron 112, mutta pienimmistä oppilaista vain joka viides muisti oman kotiosoitteensa. Turvallisuuskouluttajan mukaan ensimmäisen luokan oppilaskin osaa tarvittaessa tehdä hätäpuhelun, jos ohjeet ovat oikeat. (Nironen & Porttila 2013.)

5 AIKAISEMMAT ESIKOULAISTEN ENSIAPUUN LIITTYVÄT

PROJEKTIT

Akkanen ja Laaksonen (2015, 2, 32) toteuttivat opinnäytetyönsä yhteistyössä päiväkotiki Kontulan henkilökunnan kanssa. Toiminnalliseen opinnäytetyöhön Ensiapua eska-reille -projektiin osallistui 12 esikoululaista. Lapsille kerrottiin ensin teoriaa haavan, palovamman ja tajuttoman henkilön ensiavusta sekä hätänumeroon soittamisesta, jonka jälkeen lapset harjoittelivat ensiapua kahdessa eri ryhmässä. Projektin toteutuk-sesta kerättiin palautetta palautelomakkeella. Palautteen mukaan projekti koettiin hyö-dylliseksi ja tarpeelliseksi. Lapset olivat innokkaita ja aktiivisia. Lopuksi lapsille jaet-tiin diplomi ensiapuopetukseen osallistumisesta.

Korhonen ja Ronimus (2013, 1, 12, 17) toteuttivat toiminnallisen opinnäytetyönsä yh-teistyössä Iitin Metsämyyrän päiväkodin kanssa. Opinnäytetyön tavoitteena oli vähen-tää lasten turvattomuuden tunnetta opettamalla kuinka toimia tapaturmatilanteissa. Kolmeen eri ensiapuopetukseen osallistui yhteensä 45 lasta. Ensiapuopetuksessa käsi-telttiin haavan hoito, nenäverenvuoto, ampuaisien pisto, päähän kohdistunut isku sekä hätäilmoituksen tekeminen. Projekti toteutettiin rastimuotoisena. Palautetta lapsilta kysyttiin viittauskyselyllä. Henkilökunta täytti kirjallisen palautelomakkeen. Lapset olivat aktiivisia ja innostuneita. Ensiapuopetusta esikoululaisille pidettiin tarpeellisenä ja sen katsottiin olevan hyödyllinen lasten tulevaisuutta ajatellen.

Mäkinen (2013, 7-10, 27) toteutti opinnäytetyönsä yhteistyössä Säkylän keskustan päi-väkodin esiopettajien kanssa. Toiminnallinen projekti, Apua! Ensiapupäivä esikoulu-laisille toteutettiin kahtena eri päivänä, ensin kokopäiväryhmälle ja toisena päivänä puolipäiväryhmälle. Mäkinen opetti lapsille nenäverenvuodon ensiavun, nyrjähdyksen ensiavun, pintahaavan ensiavun sekä hätänumeroon soittamisen. Esikoululaisten kiin-nostus pysyi hyvin aiheessa ja heidän ensiaputaitonsa karttuivat.

Huhtakallio, Niskanen ja Nokkonen (2008, 1-2) toteuttivat toiminnallisen projektin yhteistyössä Orimattilan Lintulan vuoropäiväkodin kanssa. Opinnäytetyön tarkoituk-

sena oli kehittää 5-6-vuotiaille suunnattua ensiapuopetusta ja edistää näin heidän terveyttään sekä hyvinvointia. Projektin tavoitteena oli lisätä 5-6-vuotiaiden lasten tietoja ja taitoja pienten tapaturmien sattuessa sekä kehittää heidän toimintavarmuuttaan ja oma-aloitteisuuttaan. Opinnäytetyön toimintatuokiot toteutettiin 19.–28.5.2008 välisenä aikana, tuokioita oli kolme. Toimintatuokioissa käsiteltiin seuraavia asioita: pysyvän hampaan tapaturmainen irtoaminen tai katkeaminen, pienen haavan hoito, nenäverenvuodon tyrehtyttäminen, pinnallisen palovamman tai paleltuman hoito. Tuokioissa oli viriketarina, teoritietoa (havainnollistaminen kuvien avulla) ja kädentaitojen harjoittamista sekä pienryhmätoimintaa. Projekti koettiin hyödylliseksi.

6 TARKOITUS JA TAVOITTEET

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on suunnitella, toteuttaa ja arvioida ensiapupäivä yhdessä Honkilahden päiväkodin henkilökunnan kanssa. Projektin tavoitteena on, että Honkilahden päiväkodin esikoululaiset tutustuvat ensiapuun ja osaavat toimia pientä ensiapua vaativissa tilanteissa. Lisäksi tavoitteena on, että ensiaputuokiot ovat lasten mielestä kivoja ja aiheet mukavia. Tavoitteena on myös, että lapset kiinnostuvat ensiavusta ja haluavat oppia sitä lisää.

Opinnäytetyöntekijän henkilökohtainen tavoite on osata suunnitella, toteuttaa ja arvioida, esikouluikäisille lapsille suunnattu teemapäivä sekä osata ohjata lapsia ensiapuopetustilanteissa.

7 PROJEKTIN SUUNNITTELU

Suunnitteluvaiheessa projektinvetäjän tehtävänä on organisoida suunnittelun kokonaisuus. Usein projektisuunnitelman kokoamisesta ja lopullisesta kirjoittamisesta vas-

taa projektinvetäjä. Erityisen tärkeää projektin suunnittelussa on ottaa huomioon, kuinka projektin tekemiseen menee aikaa ja mitä tarvikkeita tarvitaan. (Kettunen 2003, 31–32.)

7.1 Kohdeorganisaation ja –ryhmän kuvaus

Kaikilla projekteilla on asiakas. Asiakas voi olla projektin omistaja tai henkilö, joka tulee projektin lopputuloksen omistajaksi. Asiakas on yleensä myös projektin tilaaja. On tärkeää kuunnella tilaajaa ja raportoida projektin kulusta säännöllisesti. Tilaajan toiveita tulee kuunnella. (Kettunen 2003, 34.)

Honkilahden päiväkodin esikouluryhmä muodostuu Honkilahden ja Hinnerjoen esikouluikäisistä lapsista, tyttöjä yhdeksän ja poikia kahdeksan eli lapsia on 17. Päiväkodissa ja esiopettajana toimii varhaiskasvatuksen alue-esimies Helena Lamminen, hänen lisäksi lapsia ohjaa lähihoitaja Marianna Haavisto. (Lamminen henkilökohtainen tiedonanto 13.4.2016.)

7.2 Teematuokion sisältö

Teematuokion sisältöä opinnäytetyöntekijä pohti yhdessä varhaiskasvatuksen alue-esimiehen kanssa. Opinnäytetyön teematuokio koostuu ensiapuun liittyvistä opetuspisteistä, joissa opinnäytetyöntekijä toimii ensiavunopettajana. Opetuspisteitä on viisi. Ensimmäinen opetuspiste koostuu haavan ensiavusta, toinen opetuspiste koostuu palovamman ensiavusta. Kolmannessa pisteessä on nyrjähtäneen nilkan ensiavun opetus ja neljännessä murtuneen ranteen ensiavun opetus. Viidennellä opetus pisteellä käsitellään hätänumeroon soittamista. Jokaista pistettä ennen, opinnäytetyöntekijä lukee lapsille tarinan käsiteltävästä aiheesta. Lapset saavat myös kertoa omista kokemuksistaan. Tuokion päätteeksi lapset täyttävät palautelomakkeen ja saavat diplomin sekä pienen ensiaputarvike – pussin. Teematuokio toteutetaan kaksi kertaa, jottei lapsiryhmä ole liian suuri.

Tässä opinnäytetyössä tarinat ovat keskeinen osa opetusta. Tarinat ovat kirjoituksia, jotka perustuvat mielikuvitukseen, myytteihin tai kansanuskomuksiin. Tarinoiden tulee kehittää lapsen persoonallisuutta ja mieltä. Tarinoiden tulee olla hauskoja, herättää uteliaisuutta, pitää yllä mielenkiintoa ja kiihottaa mielikuvitusta, sekä auttaa lasta käsittelemään tunteita, kehittää älyä ja vastata lapsen pelkoihin sekä auttaa lasta käsittelemään sen hetkisiä ongelmia. Tarinat kehittävät lapsen emotionaalisia, sosiaalisia ja kognitiivisia taitoja. Tarinat tukevat lapsen mielikuvituksen sekä moraalisten valmiuksien kehittymistä. (Cafaro 2010, 10–12.)

Kirjallisuutta käytetään varhaiskasvatuksessa moneen tarkoitukseen lähes joka päivä. Varhaiskasvatuksessa kirjallisuus soveltuu oppimisen kohteeksi, välineeksi ja oppimateriaaliksi että kirjallisuuskasvatukseen. Kirjallisuuden käyttämisellä on viihdyttävä ja rentouttava funktio varhaiskasvatuksen arjessa. Kirjallisuutta varhaiskasvatukseen valittaessa on tunnettava lastenkirjallisuutta laajasti ja ymmärrettävä lasten kykyä tulkita kirjallisuutta ja kuvitusta. Huomiota tulee kiinnittää myös lukemiseen suotuisaan ilmapiiriin sekä eläytyvään ääneen lukemiseen. On tärkeää ymmärtää, että mitä nuorempi lapsi on, sitä kokonaisvaltaisemmin hän kuulemansa kokee. (Aerila & Sarmavuori 2010, 31.)

Tässä opinnäytetyössä suuressa roolissa on lasten ohjaaminen ja ryhmän ohjaaminen. Ryhmänohjaus on yksi eniten käytetyistä ohjausmenetelmistä. Sitä voidaan antaa erikokoisille ja eri tarkoitukseen suunnatuille ryhmille. Ryhmän ohjaus sisältää ryhmäneuvontaa, joka voi olla tiedon antamista tai erilaisten taitojen opetusta. Ryhmänohjaus voi olla tehokkaampaa kuin yksilöohjaus. Usein ryhmä on kiinteä ja muodostuu toisensa tuntevista ihmisistä. Ryhmä tarvitsee aina ryhmänohjaajan. Ryhmänohjaajalla tulee olla taito puhua selkeästi, jäsentyneesti ja tukea oppimisilmapiiriä sekä taito arvioida oppimista. (Kyngäs, Kääriäinen, Poskiparta, Johansson, Hirvonen & Renfors 2007, 104–105, 107, 110.)

Sairaanhoitaja saa toimia ensiavun koulutustehtävissä. Sairaanhoitajan työ on itsenäistä ja vastuullista ja perustuu hoitotieteeseen. Sairaanhoitajan työ edistää terveyttä, ennaltaehkäisee sairauksia ja hoitaa sekä kuntouttaa. Kouluttajana sairaanhoitajan tulee soveltaa oppimansa asiat tiiviiksi asiantuntevaksi paketiksi, joka on räätälöity kohderyhmälle sopivaksi. (Setälä & Karlsted 2009, 8.)

7.3 Aikataulusuunnitelma

Projektisuunnitelman yksi keskeisimmistä osuuksista on aikataulusuunnitelma. Sen perusteella voidaan seurata projektin etenemistä. Projektilla tulee olla selvä alkamis- ja päättymishetki. (Ruuska 2008, 51–52.) Projektin aikataulu ei yleensä petä kerralla, vaan alkaa hitaasti ja huomaamattomasti. Viivästyksiä usein vähätellään toteamalla, etteivät ne vaikuta kokonaisu-aikatauluun. Kun tilanne huomataan, projekti voi olla jo useita viikkoja jäljessä alkuperäisestä aikataulusta. (Ruuska 2006, 130–131.)

Projektityön suunnittelu lähti käyntiin syksyllä 2015. Honkilahden päiväkodilla oli tarve esikoululaisten ensiapuopetustuokioille. Tämän opinnäytetyön suunnittelusemi-naari on 14.3.2016. Kun opettaja on hyväksynyt toteutussuunnitelman (LIITE 1), sen toteuttamisajankohta voidaan sopia lukkoon. Alustavasti projektin toteuttamisajan-kohtaksi on suunniteltu maaliskuuta-huhtikuuta 2016. Ennen projektin toteuttamista opin-näytetyöntekijä informoi lasten huoltajia projektista ja pyytää luvan lapsen osallistu-misesta ensiapuopetukseen (LIITE 2). Ensiapuopetustuokioiden päätteeksi lapset saa-vat diplomin osallistumisestaan (LIITE 4). Opinnäytetyö valmistuu huhtikuun 2016 aikana.

7.4 Resurssi- ja riskianalyysi

Jokaisessa projektissa on riskejä, jotka voivat johtaa projektin epäonnistumiseen. Usein riskit tiedetään jo ennen projektin alkua ja niiltä voidaan suojautua, mikäli ris-kejä pystytään hallitsemaan projektin aikana. Riskien hallinnan tärkein tehtävä on ris-kien tunnistaminen ja varasuunnitelman laatiminen. Resurssien hallinta on yksi pro-jektityön haasteista. Resurssien saatavuuden ja käytön osalta lähes jokaisessa projek-tissa tulee ongelmia. Resursseiksi tulee huomioida projektin tekijät, osaaminen, lait-teistot ja kalusto, raaka-aineet. (Kettunen 2003, 68, 148.)

Tämän projektin riskinä on esikoululaisten vähäinen osallistumismäärä, esimerkiksi sairastapauksia voi olla. Riskinä on myös, että ensiapuopetustilanteet ovat liian vaati-via esikoululaisille tai lapset eivät jaksakaan keskittyä käsiteltävään aiheeseen. Resurssina

on opinnäytetyöntekijä sekä päiväkodin henkilökunta ja päiväkodin sisätila sekä ensiapupäivänä käytettävät välineet. Opinnäytetyöntekijän sisko kuuluu myös resursseihin, sillä hän piirtää ensiapuohjeista kuvat. Projektissa käytettävät ensiaputarvikkeet, kuten laastarit ja siderullat opinnäytetyöntekijä kustantaa itse (noin 30€). Samoin ensiapupäivien muista materiaaleista, esimerkiksi tulostuspapereista ja lasten pienen ensiapupussin sisällön hankinnasta vastaa opinnäytetyöntekijä.

7.5 Arviointisuunnitelma

Arvioinnilla selvitetään, onko projekti onnistunut. Se on systemaattista toimintaa, eikä perustu sattumanvaraisuuteen. Arvioinnin tarkoituksena on herättää projektityöntekijät huomaamaan projektin toiminnan ongelmakohdat sekä myös onnistumisen kohteet. (Paasivaara, Suhonen & Nikkilä 2008, 140.) Kahta täysin samanlaista projektia ei ole, joten jokaisesta projektista saadut kokemukset ovat arvokkaita (Ruuska 2008, 271). Viisivaiheiseksi kuvattu arviointiprosessi sisältää seuraavat vaiheet: arvioinnin jäsentäminen, havainnointi, analysointi, arvion muodostaminen ja tiedon hyödyntäminen. Arviointimuodot voidaan jakaa itsearviointiin ja ulkopuoliseen arviointiin, samoin projektin sisältä tai ulkopuoliseen tapahtuvaan arviointiin. Itsearviointille annetaan nykyään enemmän arvoa. Itsearviointiin tulee olla projektityöntekijöiden itse toteuttama oman toimintansa kriittistä arviointia. Ulkopuolista arviointia käytetään haluttaessa projektista puolueeton näkemys. (Paasivaara, Suhonen & Nikkilä 2008, 141.)

Esikoululaiset arvioivat projektin toteutusta palautelomakkeen avulla (LIITE 3). Palautelomakkeet täytetään nimettöminä. Varhaiskasvatuksen alue-esimies arvioi projektin toteutusta vapaamuotoisella kirjallisella palautteella sekä antoi palautetta heti ensiaputuokioiden jälkeen. Projektityöntekijä arvioi projektin suunnittelua ja toteuttamista, projektin etenemistä sekä oman asiantuntijuuden kehittymistä opinnäytetyöprosessissa.

8 PROJEKTIN TOTEUTUS

Tämä toiminnallinen opinnäytetyö toteutettiin 14. – 15.4.2016 Honkilahden päiväkodin sisätiloissa. Ensiapuopetustuokioihin osallistui kumpanakin päivänä kahdeksan esikoululaista. Lasten reissuvihkoon oli laitettu etukäteen tiedote projektista, jossa kysyttiin lasten huoltajilta lupa, saako esikoululainen osallistua ensiapuopetukseen. Kaikkien lasten huoltajat olivat antaneet suostumuksensa, että lapsi saa osallistua teemapäivään. Tiedotteessa oli myös opinnäytetyöntekijän yhteystiedot, jos joku huoltajista olisi halunnut kysyä jotakin projektiin liittyen, mutta yhtään yhteydenottoa ei tullut.

8.1 Tutustuminen lapsiin

Aloitin projektin toteutuksen 13.4.2016 tutustumisella esikoululaisiin ja päiväkotiin. Opinnäytetyöntekijä kertoi lapsille olevansa sairaanhoitaja- ja terveydenhoitajaopiskelija Satakunnan ammattikorkeakoulusta Rauman kampukselta. Opinnot ovat jo loppusuoralla ja yhtenä osana opintoja on opinnäytetyön tekeminen. Opinnäytetyöntekijä kertoi toteuttavansa toiminnallisen opinnäytetyön Honkilahden päiväkodissa 14.–15.4.2016, jonka teemana on ensiavun opettaminen esikoululaisille. Opinnäytetyöntekijä kertoi lapsille opettavansa heille haavan, palovamman, nyrjähtäneen nilkan ja murtuneen ranteen ensiapua sekä tutustuttaa lapset hätänumeron 112 oikeanlaiseen käyttöön. Opinnäytetyöntekijä kertoi lapsille myös palautelomakkeesta, jonka he saavat täyttää ensiapuopetustuokioiden jälkeen. Lopuksi opinnäytetyöntekijä muistutti lapsia muistuttamaan vanhempiaan merkitsemään lupalappuun, osallistuuko lapsi ensiapuopetustuokioihin vai ei. Lapset vaikuttivat olevan innoissaan tulevasta ensiapuopetuksesta ja olisivat heti halunneet alkaa kertomaan heille sattuneista tapaturmista.

8.2 Ensiapuopetustuokiot

Opinnäytetyöntekijä saapui kumpanakin päivänä päiväkodille noin kymmenen minuuttia ennen, kuin lapset tulivat sisälle. Opinnäytetyöntekijä laittoi ensiapuopetuksessa tarvittavat välineet kahdelle pienelle pöydälle, jonne muodostui neljä eri opetus-pistettä. Ensimmäiselle pöydälle tuli haavan ja palovamman hoitoon tarvittavat välineet, kuten laastareita, taitoksia ja vesiämpärit sekä kuvalliset ensiapuhjeet. Toiselle pöydälle tuli nyrjähtäneen nilkan ja murtuneen ranteen ensiapuun tarvittavat välineet, kuten kylmäpussit, sidosrullat ja kolmioliinat, sekä kuvalliset ensiapuhjeet. Seuraavaksi opinnäytetyöntekijä meni seuraamaan lasten aamutuokiota. Aamutuokion jälkeen lapset jaettiin kahteen ryhmään asuinpaikan mukaan, eli Hinnerjoen lapset muodostivat ensimmäisen päivän ryhmä ja Honkilahden lapset toisen päivän ryhmän. Ensiapuopetukseen ensimmäiseksi osallistunut ryhmä jäi istumaan omille paikoilleen ja loput esikoululaisista menivät pienempää tilaan pelaamaan pelejä ja tekemään kesken-eräisiä tehtäviään, ohjaaja Mariannan kanssa. Varhaiskasvatuksen alue-esimies jäi seuraamaan ensiapuopetustuokiota.

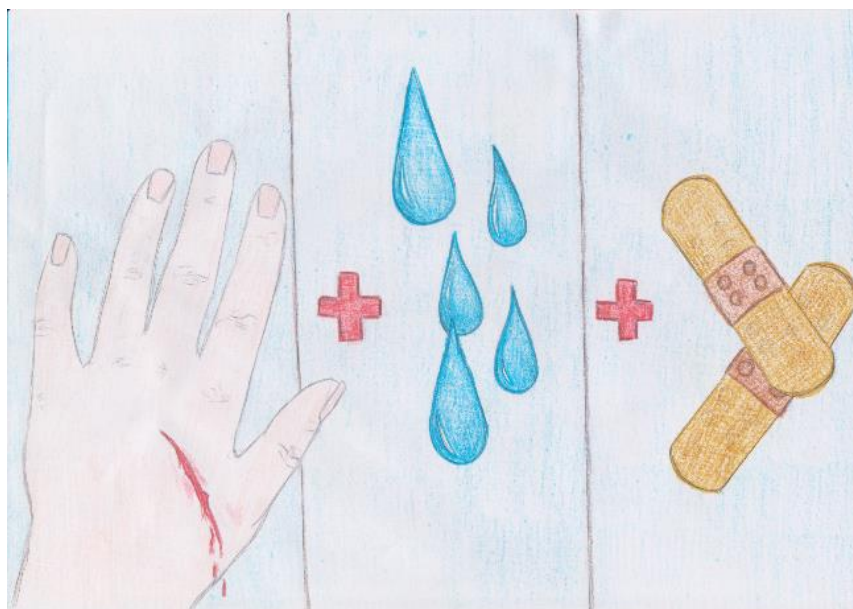
Ensiapuopetukseen oli varattu aikaa noin tunti. Päiväkodista riippumattomista syistä aikataulua piti nopeuttaa ja käytettävissä ensimmäisenä päivänä oli 45min. Opinnäytetyöntekijä muutti nopeasti toteutussuunnitelmaa niin, että jätti hätänumeroon 112 soittamisen opetuksen seuraavaan päivään, jolloin oli toisen ryhmän ensiapuopetustuokiot ja aikaa olisi käytettävissä enemmän.

Ensimmäiseen ensiapuopetustuokioon osallistui kahdeksan lasta, kolme tyttöä ja viisi poikaa. Jälkimmäiseen ensiapuopetustuokioon osallistui kolme poikaa ja viisi tyttöä. Ensiapuopetukseen osallistui yhteensä 16 lasta. Yksi lapsi oli molempina tuokiopäivinä sairaana, eikä näin ollen päässyt osallistumaan ollenkaan.

Opinnäytetyöntekijä ohjasi lapset istumaan omille paikoilleen, matalille penkeille ja kertoi lyhyesti päivän ohjelmasta. Ensimmäiseksi lapsille luetaan tarina (LIITE 5) käsiteltävästä aiheesta ja sitten siirrytään harjoittelemaan ensiapua, lopuksi täytetään palautelomake.

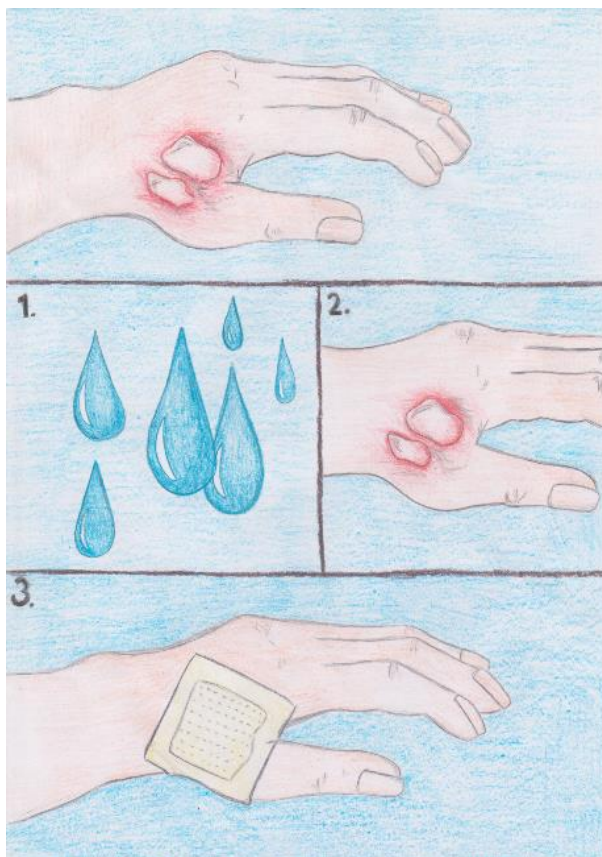
Ensimmäinen tarina kertoi haavan ensiavusta. Opinnäytetyöntekijä luki lapsille tarinan ja sen jälkeen kysyi lapsilta, oliko heille joskus tullut haava johonkin kohtaan. Jokainen lapsi viittasi innoissaan ja vuorollaan kertoivat omia kokemuksiaan. Seuraavaksi opinnäytetyöntekijä ohjasi lapset pienen pöydän viereen, jossa olivat haavan hoitamiseen tarvittavat välineet. Opinnäytetyöntekijä näytti lapsille kuvaa, jossa oli haavan ensiapuohjeet ja kertasi vielä kuvan mukaan, miten haava tulisi hoitaa. Lapset asettuivat jonoon ja vuorotellen pääsivät puhdistamaan ja kuivaamaan kuvitteellista haavaa omasta kädestään. Lopuksi lapset saivat valita mieleisensä laastarin kuvitteellisen haavansa päälle. Opinnäytetyöntekijä ohjasi lapsia yksilöllisesti, mikäli oli epäselvyyttä, miten piti toimia. Kun kaikki olivat harjoitelleet haavan ensiapua, lapset menivät takaisin penkeille istumaan.

Kuvio 3. Haavan ensiapuohje kuvana

Toinen tarina käsitteli palovamman ensiapua. Opinnäytetyöntekijä luki lapsille tarinan, jonka jälkeen he saivat kertoa kokemuksistaan, mikäli olivat joskus saaneet palovamman. Osa lapsista kertoi myös perheenjäsentensä palovammoista. Seuraavaksi opinnäytetyöntekijä ohjasi lapset pienen pöydän viereen, jossa oli kuva palovamman ensiavusta ja kertasi lapsille kuvan avulla, miten palovammaa hoidetaan. Pöydällä oli kaksi pientä ämpäriä, joissa oli kylmää vettä. Lapset tulivat kaksi kerrallaan pitämään kättään kylmässä vedessä hetken ajan. Lapsista vesi ei ollut erityisen kylmää, mutta sitäkin hauskeempaa oli päästä kokeilemaan, miltä käden kylmässä vedessä pitäminen

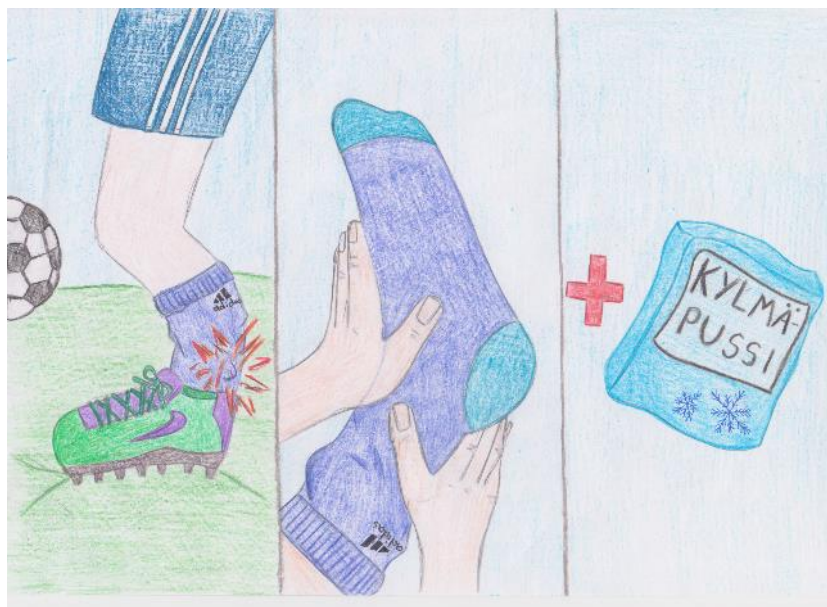
tuntui. Opinnäytetyöntekijä mainitsi vielä lapsille erikseen, ettei aika, jonka verran he pitivät kättä kylmässä vedessä riitä oikean palovamman jäähdyttämiseen, vaan kättä tulee pitää kylmässä vedessä useita minuutteja, niin, että kipu palovammakohdassa helpottuu. Opinnäytetyöntekijä kertoi lapsille myös että, mikäli palovamma on lapsen kättä suurempi tai siihen tulee rakkuloita, tulee aina hakeutua lääkärin vastaanotolle. Opinnäytetyöntekijä ohjasi lapset taas penkille istumaan.

Kuvio 4. Palovamman ensiapu kuvana

Kolmas tarina kertoi nyrjähtäneen nilkan ensiavusta. Opinnäytetyöntekijä luki lapsille tarinan, jonka jälkeen kysyi lapsilta, oliko joku heistä joskus nyrjäyttänyt nilkkansa. Yksikään lapsista ei ollut nilkkaansa nyrjäyttänyt. Muutama lapsista mainitsi tuntevansa henkilön, jonka nilkka on joskus nyrjähtänyt. Seuraavaksi opinnäytetyöntekijä pyysi lapset pienen pöydän viereen, jossa oli nyrjähtäneen nilkan hoitoon tarvittavat kylmäpussit ja sidosrullat. Opinnäytetyöntekijä näytti lapsille kuvaa nyrjähtäneen nilkan ensiavusta ja kertoi lapsille ohjeet. Lapset valitsivat itselleen parin, joista toinen oli potilas ja toinen hoitaja. Potilas meni lattialle, maton päälle selälleen makaamaan

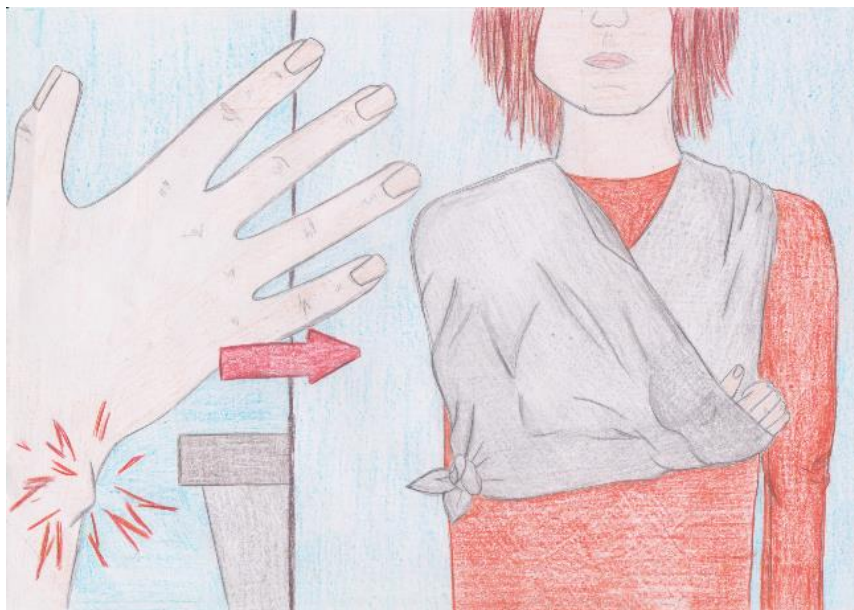
ja näytteli potilasta, jonka nilkka on nyrjähtänyt. Hoitajana toimivat lapset saivat sidosrullan ja kylmäpussin käyttöönsä. Opinnäytetyöntekijä kertoi lapsille, että seuraavaksi nostetaan potilaan jalka koholle ja puristetaan nilkkaa käsin. Sitten laitetaan kylmäpussi nilkan päälle sidosrullalla kiinni. Tässä ensiaputilanteessa lapset tarvitsivat jonkin verran apua. Kylmäpussin pitäminen nilkan päällä ja kiinnittäminen sidosrullalla oli lapsille hieman vaikeaa. Opinnäytetyöntekijä avusti lapsia sidosrullan kiertämisessä nilkan ja jääpussin ympäri. Opinnäytetyöntekijä kertoi lapsille että, jos jalan päälle ei pysty ollenkaan astumaan tai nilkkaan tulee suuri mustelma ja runsaasti turvotusta on hyvä hakeutua lääkärin vastaanotolle. Harjoittelun jälkeen opinnäytetyöntekijä pyysi lapset taas penkille istumaan.

Kuvio 5. Nyrjähtäneen nilkan ensiapu kuvana

Neljäs tarina kertoi murtuneen ranteen ensiavusta. Opinnäytetyöntekijä luki lapsille tarinan, jonka jälkeen he saivat vuorollaan kertoa kokemuksistaan ranne murtuman osalta. Yksi lapsi oli murtautunut kätensä, muilla ei ollut juurikaan kokemuksia aiheesta. Seuraavaksi lapset siirtyivät pienen pöydän luo, jossa oli rannemurtuman ensiapuun tarvittavat välineet. Opinnäytetyöntekijä näytti lapsille kuvaa rannemurtuman ensiavusta ja kertoi, mitä seuraavaksi tulisi tehdä. Lapset toimivat taas pareittain. Nilkan nyrjähdys tilanteessa ollut potilas toimi tässä harjoitteessa hoitajana. Opinnäytetyöntekijä asetti potilaana toimimalle lapselle kolmioliinan oikein ja hoitajana toiminut

lapsi sai tehdä kolmioliinaan solmut niskan ja kyynänpään taakse. Opinnäytetyöntekijä kertoi lapsille, että aina rannemurtumaa epäiltäessä tulee aina hakeutua lääkäriin.

Kuvio 6. Murtuneen ranteen ensiapu kuvana

Seuraavaksi opinnäytetyöntekijä ohjasi lapset hakemaan kynän ja istumaan pöydän viereen palautelomakkeen täyttämistä varten. Opinnäytetyöntekijä kertoi lapsille järjestyksessä väittämän, jonka avasi lapsille esimerkiksi sanomalla: ”Jos vastaat hymynaaman, osaat auttaa kaveria, jos hän nyrjäyttää nilkkansa. Jos vastaat viivanaaman, et ole varma osaatko auttaa, jos kaveri nyrjäyttää nilkkansa. Jos vastaat surunaaman, et osaa auttaa kaveria, jos hän nyrjäyttää nilkkansa.” Lapset saivat merkitä valitsemansa naaman kuvan värittämällä, ympyröimällä tai vetämällä raksin kuvan päälle.

Hätänumeroon 112 soittamisesta opinnäytetyöntekijä kertoi kaikille esikoululaisille yhteisesti 15.4. ruokailun jälkeen. Lapset tulivat istumaan omille paikoilleensa matalille penkeille. Opinnäytetyöntekijä luki lapsille tarinan hätänumeroon soittamisesta. Sitten kysyi lapsilta, muistavatko he mikä on hätänumero, johon voi soittaa hätätapauksissa. Lähes kaikki lapsista muistivat hätänumeron 112. Opinnäytetyöntekijä kysyi lapsilta myös, muistavatko he oman kotiosoitteensa. Tämä kysymys osoittautui huomattavasti vaikeammaksi, alle puolet lapsista muisti oman kotiosoitteensa. Opinnäytetyöntekijä kertoi lapsille, että hätänumeroon 112 soittaessa tulee aina odottaa, että joku vastaa

puheluun. Hätäkeskuksesta puheluun vastannut henkilö esittää kysymyksiä, joihin tulee vastata mahdollisimman tarkasti. Soittajan tulee kertoa mitä on tapahtunut, mahdollisimman tarkka osoite ja kunta. Seuraavaksi toimitaan hätäkeskuspäivystäjän antamien ohjeiden mukaisesti ja puhelun saa katkaista vasta luvan saatua. Opinnäytetyöntekijä kertoi lapsille myös, että hätänumeroon 112 voi soittaa mistä tahansa toiminnassa olevasta puhelimesta ja painotti lapsille erityisesti, että hätänumeroon soittaminen ei ole koskaan leikin asia. Hätänumeroon ei tule soittaa pilailumielessä, sillä todellista apua tarvitsevien avunsaanti saattaa merkittävästi hidastua häiriösoittojen takia. Toistuvista häiriösoitoista voidaan rangaista esimerkiksi sakolla.

Lopuksi opinnäytetyöntekijä kertoi lapsille, miten hienosti he olivat osallistuneet ensiapuopetukseen ja rohkeasti esittäneet hyviä kysymyksiä ensiapuun liittyen. Lapset saivat diplomit erinomaisesta toiminnasta ensiapuopetustuokioissa ja muistoksi vielä pienen ensiapupussin, jossa oli siderulla ja viisi laastaria. Lapset saivat valita itse mieluisat viisi laastaria useista eri vaihtoehtoista.

9 PROJEKTIN ARVIOINTI

Tätä projektia arvioitiin sisäisesti ja ulkoisesti. Sisäisesti opinnäytetyötä arvioi opinnäytetyöntekijä. Opinnäytetyöntekijä arvioi projektin etenemistä, ensiapuopetustuokioita ja tavoitteiden saavuttamista. Ulkoisesti opinnäytetyötä arvioi varhaiskasvatuksen alue-esimies. Esikoululaiset arvioivat projektia palautelomakkeen avulla ja varhaiskasvatuksen alue-esimies antoi palautteensa kirjallisesti.

9.1 Projektin etenemisen arviointi

Projekti eteni suunnitellussa aikataulussa (LIITE 6). Opinnäytetyöntekijällä oli tavoite saada opinnäytetyö valmiiksi toukokuuhun 2016 mennessä. Opinnäytetyön valmistuminen myöhästyi kahdella viikolla suunnitellusta aikataulusta, mutta se ei ollut esteenä opinnäytetyöntekijän mahdollisuuteen valmistua kesäkuussa 2016.

Opinnäytetyöntekijä aloitti kirjoittamaan projektisuunnitelmaa vasta tammikuussa 2016, joten projektin toteuttamisen kanssa tuli hieman kiire. Opinnäytetyöntekijä kuitenkin sai sovittua projektin toteutuspäivät lyhyellä aikavälillä, joten ensiapuopetus-tuokio pidettiin suunnitellussa aikataulussa huhtikuussa 2016. Opinnäytetyöntekijä kirjoitti kirjallista tuotosta lähes päivittäin maaliskuussa 2016. Välillä töiden sekä muiden menojen ja opinnäytetyön työstämisen aikatauluttaminen oli haastavaa.

9.2 Tavoitteiden saavuttamisen arviointi

Tämän projektiluontoisen opinnäytetyön tavoitteena oli, että esikoululaiset tutustuvat ensiapuun ja osaavat toimia pientä ensiapua vaativissa tilanteissa. Lisäksi tavoitteena oli, että lapset kiinnostuvat ensiavusta ja haluavat oppia sitä lisää. Opinnäytetyöntekijän tavoitteena oli osata suunnitella, toteuttaa ja arvioida esikouluikäisille lapsille suunnattu teemapäivä sekä osata ohjata lapsia ensiapuopetus tilanteissa. Projektille asetetut tavoitteet täyttyivät kokonaisuudessaan hyvin. Ensiapuopetustuokiot onnistuivat lähes suunnitellusti, muutamista ulkoisista muutoksista huolimatta. Esikoululaiset olivat kiinnostuneita aiheista ja kertoivat innoissaan omista kokemuksistaan.

Opinnäytetyöntekijän tavoitteena oli osata suunnitella, toteuttaa ja arvioida esikouluikäisille lapsille suunnattu teemapäivä sekä osata ohjata lapsia ensiapuopetus tilanteissa. Opinnäytetyöntekijän itselleen asettama tavoite täyttyi hyvin. Ensiapuopetustuokiot olivat onnistuneet ja lasten ohjaaminen oli luontevaa. Lapset kuuntelivat, mitä opinnäytetyöntekijällä oli sanottavaa ja kokivat teemapäivän kivaksi.

9.3 Resurssien ja riskien arviointi

Tämän projektin riskinä oli esikoululaisten vähäinen osallistumismäärä ja se, että ensiapuopetustilanteet ovat liian vaativia esikoululaisille tai lapset eivät jaksakaan keskittyä käsiteltävään aiheeseen. Vain yksi esikoululainen ei päässyt ollenkaan osallistumaan teemapäivään sairastapauksen vuoksi. Ensiaputilanteet eivät olleet lapsille liian vaativia, kolmioliinan sidonta tuotti lapsille aluksi vaikeuksia, mutta hieman avustettuna lapset saivat kolmioliinan paikoilleen. Samoin nyrjähtäneen nilkan hoidossa lapset tarvitsivat aluksi hieman apua sidoksen kiertämisessä jalan ja kylmäpussin ympärille.

Lapset jaksoivat hienosti keskittyä käsiteltävään aiheeseen, esiopettajan paikalla olo saattoi vaikuttaa hieman asiaan.

Tämän projektin resursseina olivat opinnäytetyöntekijä sekä päiväkodin henkilökunta, päiväkodin sisätilat ja teemapäivässä käytettävät välineet. Opinnäytetyöntekijän sisko sisältyi myös resursseihin piirtäessään ensiapuohjeista kuvat. Projektissa käytettävät ensiaputarvikkeet ja muut materiaalit opinnäytetyöntekijä kustansi itse. Opinnäytetyöntekijä arvioi kustannuksiksi noin 30 euroa. Kustannukset ylittyivät hieman materiaalien ja ensiaputarvikkeiden osalta. Opinnäytetyöntekijä ei huomannut ottaa polttoainekuluja huomioon resursseja arvioidessaan. Polttoainetta kului melko paljon, sillä opinnäytetyöntekijä kävi päiväkodilla viidesti. Kilometrejä kertyi kaiken kaikkiaan noin 500. Opinnäytetyöntekijän siskon piirtämät kuvat olivat hyvät ja lapset osasivat pelkästään kuvaa katsomalla kertoa, miten haavan ensiavussa tulee toimia.

9.4 Esikoululaisilta saatu palaute

Esikoululaiset arvioivat ensiapuopetustuokion palautelomakkeen avulla. Palautelomakkeessa oli viisi väittämää, johon lapsi vastasi värittämällä, raksittamalla tai ympyröimällä yhden kolmesta naamankuvasta, 😊 😐 😞. Palautekyselyyn vastasivat nimettömästi kaikki ensiapuopetustuokioihin osallistuneet lapset.

	😊	😐	😞
Ensiapupäivä oli kiva!	16	0	0
Ensiapupäivän aiheet olivat mukavia.	13	3	
Tiedän, miten toimia, jos saan haavan sormeeni.	12	2	2
Osaan auttaa kaveria, jos hän nyrjäyttää nilkkansa.	12	3	1
Kiinnostuin ensiavusta ja haluan oppia lisää ensiapua.	16	0	0

Taulukko 1. Esikoululaisilta saatu palaute (N=16)

9.5 Varhaiskasvatuksen alue-esimieheltä saatu palaute

Varhaiskasvatuksen alue-esimiehen suullisen palautteen mukaan ensiapuopetus-tuokiot olivat lapsia innostavia ja sisällöltään juuri sopivia esikouluikäisille lapsille. Palautelomakkeessa käytetyt naamankuvat olivat hyvät, sillä samanlaiset naamankuvat ovat päiväkodissa käytössä joka päivä, lapset valitsevat päiväkodista lähtiessään naaman, joka kuvastaa heidän esikoulupäiväänsä. Diplomi oli hieno ja lapset laittavat sen omaan kansioonsa, jonka saavat itselleen kevään lopussa, kun on aika siirtyä kou-lutielle. Varhaiskasvatuksen alue-esimies antoi myös palautetta kirjallisesti (LIITE 7).

9.6 Oman osaamisen kehittyminen opinnäytetyöprosessissa

Opinnäytetyöntekijän osaaminen kehittyi opinnäytetyöprosessissa kaikilla osa-alueilla. Opinnäytetyön suunnittelu vei paljon enemmän aikaa, kuin opinnäytetyöntekijä oli ajatellut. Tarkemmasta aikatauluttamisesta olisi ollut apua opinnäytetyöprosessissa, etenkin kirjallisen osuuden kirjoittamisen olisi voinut aloittaa jo paljon aiemmin. Projektin toteutus sujui opinnäytetyöntekijän mielestä hyvin, samoin yhteistyö päiväkodin kanssa. Opinnäytetyöntekijä oppi käyttämään paremmin tekstinkäsittelyohjelmaa ja opinnäytetyön kirjallisen osuuden ulkoasusta tuli siisti. Opinnäytetyön arviointi oli haasteellista opinnäytetyöntekijälle. Opinnäytetyöntekijä sai lisää varmuutta projektin toteuttamiseen yksin ja ymmärtää nyt, että hyvin suunniteltu projekti edesauttaa koko opinnäytetyöprosessin etenemistä.

10 POHDINTA

Opinnäytetyöntekijä koki opinnäytetyönprosessin haasteellisena oppimisprosessina. Projektin aikana opinnäytetyöntekijä sai paljon tietoa esikoululaisten opettamisesta ja ryhmänohjaamisesta sekä ensiavusta, joista on varmasti apua sairaanhoitajan ja terveydenhoitajan työssä tulevaisuudessa. Ensiapuopetustuokion suunnittelu oli mielenkiintoista ja opinnäytetyöntekijällä oli heti mielessään ajatuksia toteutuksesta. Kun en-

siapuopetustuokiossa käsiteltävät aiheet oli rajattu, oli melko helppo lähteä suunnittelemaan, mitä tuokio pitäisi sisällään. Yhteistyö Honkilahden päiväkodin henkilökunnan kanssa sujui hyvin ja oli hienoa saada varhaiskasvatuksen näkökulma työn toteuttamiseen. Opinnäytetyöntekijä sai hyviä neuvoja ja vinkkejä, miten toimia juuri tämän esikoululaisryhmän kanssa. Opinnäytetyöntekijän oli helppo sopia aikatauluista varhaiskasvatuksen alue-esimiehen kanssa.

Opinnäytetyöntekijän on ollut hieno huomata, miten oma ammatillisuus on kehittynyt ensiavun opettamisessa ja lasten ohjaamisessa sekä vastuun ottamisessa. Lasten kanssa työskentely tuntui luontevalta ja helpolta, jota saattoi edesauttaa opinnäytetyöntekijän aikaisemmin suorittamat lähihoitajaopinnot ja suuntautuminen lasten ja nuorten koulutusohjelmaan. Oli myös hieno huomata, miten itsevarmuutta on tullut lisää ensimmäisiin opiskeluvuosiin verraten, ei tarvinnut jännittää lainkaan. Opinnäytetyöntekijä koki positiivisena asiana myös ensiapuopetustuokion aikataulun sopeuttamisen, päiväkodista riippumattomista syistä ilmaantuneeseen aikataulun nopeuttamistarpeeseen. Opinnäytetyöntekijä ei hämmentynyt muuttuvasta aikataulusta vaan sopeutui siihen.

Projektille asetetut tavoitteet täyttyivät hyvin, mikä käy ilmi palautelomakkeista ja varhaiskasvatuksen alue-esimiehen antamasta suullisesta palautteesta tuokioiden yhteydessä sekä kirjallisesta vapaamuotoisesta palautteesta, jonka opinnäytetyöntekijä sai myöhemmin. Ensiapuopetustuokiot onnistuivat hyvin, joitakin pieniä muutoksia voisi tehdä ensiapuopetustilanteisiin ja projektin suunnitteluun. Esimerkiksi aikaa olisi pitänyt varata hieman enemmän, jotta esikoululaiset olisivat saaneet kertoa syvällisemmin kokemuksistaan ensiapua vaativista tilanteista. Kolmioliinan sidonnassa apukädet olisivat olleet tarpeen, koska lapset eivät osanneetkaan tehdä solmua, vaikka opinnäytetyöntekijä näin luuli.

Ensiapuopetustuokioiden suunnitteluun vaadittu aika hieman yllätti opinnäytetyöntekijän, sillä esimerkiksi ensiapupisteiden valmisteluun kului huomattavasti suunniteltua enemmän aikaa. Olisi ollut hyvä laatia tarkempi aikataulu, jossa olisi otettu huomioon myös ensiapupisteiden valmistelu. Ensiapuopetustuokioiden aikataulu oli suunniteltu tarkasti ja aikataulussa pysyttiin hyvin. Projektin budjettiin oli varattu 30 €, joka ylittyi hieman, mutta opinnäytetyöntekijä oli varautunut budjetin ylittymiseen, sillä tarvittavat hoitotarvikkeet ja muut välineet olivat edellytys projektin onnistumiselle.

Jatkotutkimushaasteena voitaisiin tutkia päiväkodin henkilökunnan näkemyksiä esiopetuksen ensiapuopetuksesta ja mitä esikouluikäiset lapset tietävät ensiavusta. Tämä projekti koettiin toimivaksi ja projektia voidaanakin käyttää tulevaisuudessa samankaltaisia ensiaputuokioita suunniteltaessa. Honkilahden päiväkodissa on vuosittain lähihoitajaopiskelijoita harjoittelemassa, joten joku opiskelijoista voi opettaa lapsille esimerkiksi haavan ensiapua tämän projektin pohjalta.

LÄHTEET

- Aerila, J-A. & Sarmavuori, K. 2010. Kuvakirjat ja sadut porttina kirjallisuuden maailmaan ja osana varhaiskasvatusta. Teoksessa Korhonen, R., Rönkkö, M-L. & Aerila, J. (toim.) Pienet oppimassa – Kasvatuksellisia näkökulmia varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen. Turku: Uniprint, 31
- Akkanen, P. & Laaksonen, K. 2015. Ensiapua eskareille. AMK-opinnäytetyö Diakoniamammattikorkeakoulu. Viitattu 9.4.2016. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2015111916831>
- Alila, A. & Kämäräinen, L. 2005. Auta Eppua.
- Cafaro, U. 2010. Satujen ja tarinoiden merkitys alle kouluikäisen lapsen kehitykselle: Oppimateriaalin tuottaminen lasten ja nuorten hoitotyöhön. AMK-opinnäytetyö, Savonia-ammattikorkeakoulu. Viitattu 4.5.2016. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201005129020>
- Euran kunnan kasvatus- ja opetuslautakunta. Esiopetussuunnitelma 2013.
- Huhtakallio, S., Niskanen, S. & Nokkonen, M. 2008. Ensiapuopetusta 5-6-vuotiaille. AMK-opinnäytetyö Lahden ammattikorkeakoulu. Viitattu 3.5.2016. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-200904071907>
- Huovinen, M. 2007. Pieni ensiapuopas. Helsinki: WSOY
- Hätäkeskuslaitoksen www-sivut. Viitattu 23.3.2016. <http://www.112.fi/>
- Juutilainen, V. & Hietanen, H. 2012. Haavan määritelmä ja haavatyypit. Teoksessa Juutilainen, V. & Hietanen, H. (toim.) Haavanhoidon perusteet. Helsinki: Sanoma Pro Oy, 26–28.
- Karling, M., Ojanen, T., Sivén, T., Vihunen, R. & Vilén M. 2008. Lapsen aika. Helsinki: WSOY
- Keränen, M. 2012. Tammenterhometsän pikkuväen haaverit. Toimintaohjeita todellisiin tilanteisiin. Tampere: LK-Julkaisut Oy
- Kettunen, S. 2003. Onnistu projektissa. Helsinki: WSOY
- Korhonen, K & Ronimus, R. 2013. Ensiapuopetus esikouluikäisille: oppitunnit Metsämyyrän päiväkodissa Iitissä. AMK-opinnäytetyö, Lahden ammattikorkeakoulu. Viitattu 4.5.2016. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2013111517154>
- Korhonen, R. 2009. Kuusivuotiaiden lasten esiopetus osana perusopetusta. Teoksessa Rönkkö, M-L., Lepistö, J. & Kullas, S. (toim.) Monialainen opettajuus – kasvatuksellisia näkökulmia oppiaineisiin ja aihekokonaisuuksiin. Turku: Uniprint, 197–211
- Korte, H. & Myllyrinne, K. 2012. Ensiapu. Espoo: Wellprint

- Kuokkanen, H. 2012. Akuutti haava. Teoksessa Juutilainen, V. & Hietanen, H. (toim.) Haavanhoidon perusteet. Helsinki: Sanoma Pro Oy, 234–247
- Kyngäs, H., Kääriäinen, M., Poskiparta, M., Johansson, K., Hirvonen, E. & Renfors, T. 2007. Ohjaaminen hoitotyössä. WSOY
- Lamminen, H. 2016. Alue-esimies. Eura. Henkilökohtainen tiedonanto 13.4.2016.
- Lautela, R. 2011. Esiopetuksen lähtökohtia. Teoksessa Jantunen, T. & Lautela, R. (toim.) Lapsilähtöinen esiopetus. Helsinki: Tammi
- Luomaniemi, K., Lepola, J. & Salmela, T. 2010. Tarinoiden lukeminen lasten ymmärtämis- ja oppivalmiuksien tukena. Teoksessa Korhonen, R., Rönkkö, M-L. & Aerila, J. (toim.) Pienet oppimassa - Kasvatuksellisia näkökulmia varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen. Turku: Uniprint, 1-16
- Mannerheimin lastensuojeluliiton www-sivut. Viitattu 6.12.2015. <http://www.mll.fi>
- Markkula, J., Råback, M. & Tiirikainen, K. 2009. Tapaturmat päivähoitopaikassa. Teoksessa Tiirikainen, K. (toim.) Tapaturmat Suomessa. Helsinki: Edita, 110–115
- Markkula, J. & Öörni, E. 2009. Turvallinen elämä lapsille ja nuorille – Kansallinen lasten ja nuorten tapaturmien ehkäisyn ohjelma. Helsinki: Yliopistopaino
- Mäkinen, A. 2013. APUA! Ensiapupäivä esikoululaisille. AMK-opinnäytetyö, Satakunnan ammattikorkeakoulu. Viitattu 20.3.2016. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2013111316914>
- Nironen, S. & Porttila, R. 2013. Harva lapsi tietää, mitä tehdä tulipalon sattuessa. Viitattu 4.5.2016. http://yle.fi/uutiset/harva_lapsi_tietaa_mita_tehda_tulipalon_sattuessa/6949147
- Opetushallitus. Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014. Määräykset ja ohjeet 2016:1. Tampere: Juvenes print
- Paasivaara, L., Suhonen, M. & Nikkilä, J. 2008. Innostavat projektit. Sipoo: Silverprint
- Ruuska, K. 2008. Pidä projekti hallinnassa – suunnittelu, menetelmät, vuorovaikutus. Helsinki: Talentum
- Ruuska, K. 2006. Terveystenhuollon projektinhallinta: mallit, työkalut, ihmiset. Talentum.
- Sahi T., Castrén M., Helistö N. & Kämäräinen L. 2002. Ensiapuopas.
- Setälä, A. & Karlsted, T. 2009. Sairaanhoidaja lasten ensiavun kouluttajana. AMK-opinnäytetyö Laurea ammattikorkeakoulu. Viitattu 2.5.2016. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-200912107607>
- Suomen Punaisen Ristin www-sivut. Viitattu 7.12.2015. <http://www.punainenristi.fi>

Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen www-sivut. Viitattu 27.4.2016.
<http://www.thl.fi>

Terveyskirjaston www-sivut. Viitattu 7.12.2015. <http://www.terveyskirjasto.fi>

Tervekoululainen www-sivut. Viitattu 9.4.2016. <http://tervekoululainen.fi>

Turvallisesti laineille 2011. Nautic 4/2011.

Viiala, J. 2013. Ensimmäisen ja toisen asteen palovammojen hoito. Kotihoito-ohje Kangasalan kunnan ensiavun palovammapotilaille. AMK-opinnäytetyö Turun ammattikorkeakoulu. Viitattu 21.3.2016. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2013120319605>

Vilén, M., Vihunen, R., Vartiainen, J., Sivén, T., Neuvonen, S. & Kurvinen, A. 2011. Lapsuus erityinen elämänvaihe. WSOY Pro Oy

Vuola, J. 2012. Palo- ja paleltumavammat. Teoksessa Juutilainen, V. & Hietanen, H. (toim.) Haavanhoidon perusteet. Helsinki: Sanoma Pro Oy, 248–259

Toteutussuunnitelma

Käyn Honkilahden päiväkodissa tutustumassa lapsiin ennen ensiaputuokioiden toteutusta 13.4.2016. Tiedotteen/lupalapun kävin viemässä päiväkodille 8.4.2016. Projekti toteutetaan 14.4/15.4.2016.

Ensiaputuokiot toteutetaan kahtena päivänä. Lapset jaetaan kahteen ryhmään ja ensimmäisenä aamupäivänä on ensimmäisen ryhmän vuoro ja seuraavana päivänä on toisen ryhmän vuoro osallistua ensiapuopetukseen. Harjoitukset suoritetaan pareittain ja päiväkodin henkilökunta on mukana ensiaputilanteissa. Kiitokset, palautteet ja diplomit jaetaan päivän päätteeksi.

Haavan ensiapu 10 min

- Luen lapsille tarinan kirjasta Keränen, M. 2012. Tammenterhometsän pikkuväen haaverit.
- Lapset saavat kertoa omista kokemuksistaan, jos ovat saaneet haavan jonnekin.
- Kerron lapsille haavan ensiapuohjeet ja näytän mallia, jonka jälkeen lapset saavat harjoitellaan pareittain pienen haavan hoitoa.

Palovamman ensiapu 10 min

- Luen lapsille tarinan kirjasta Keränen, M. 2012. Tammenterhometsän pikkuväen haaverit.
- Lapset saavat kertoa omista kokemuksistaan, jos ovat saaneet palovamman jonnekin.
- Harjoitellaan pienen palovamman ensiapua.

Nyrjähtäneen nilkan ensiapu 15 min

- Luen lapsille itse kirjoittamani tarinan.
- Lapset saavat kertoa omia kokemuksiaan.
- Harjoitellaan nyrjähtäneen nilkan ensiapua.

Murtuneen ranteen ensiapu 15 min

- Luen lapsille tarinan Suomen Punaisen Ristin esikoululaisten turvallisuus- ja ensiapuopetusoppaasta, Auta Eppua
- Lapset saavat kertoa omia kokemuksiaan, jos ovat murtaneet ranteensa
- Harjoitellaan kolmioliinan laittoa yhdessä.

Hätänumeroon soittaminen 10 min

- Luen lapsille tarinan kirjasta Keränen, M. 2012. Tammenterhometsän pikkuväen haaverit.
- Keskustellaan lasten kanssa missä tilanteissa tulee soittaa hätänumeroon
- Käydään läpi hätänumeroon soittamisen ohjeistus, kuka soittaa, mistä soittaa jne.

Palautekyselyiden täyttäminen yhdessä henkilökunnan kanssa, kysymykset luetaan ääneen, koska kaikki lapset eivät osaa vielä lukea.

Kiitokset, palautteet ja diplomit

Hei eskarilainen ja huoltajat!

Olen sairaanhoitaja- ja terveydenhoitajaopiskelija Satakunnan ammattikorkeakoulusta, Rauman kampukselta. Opinnäytetyön tekeminen kuuluu opintoihini ja olen tekemässä projektiluontoista opinnäytetyötä Honkilahden päiväkotiin. Opinnäytetyöni aihe on ensiapuopetusta esikoululaisille. Projekti toteutetaan yhteistyössä päiväkodin henkilökunnan kanssa.

Opinnäytetyöni tavoitteena on, että Honkilahden päiväkodin esikoululaiset tutustuvat ensiapuun ja osaavat toimia pientä ensiapua vaativissa tilanteissa.

Ensiapuopetustuokio pidetään esikoulupäivän yhteydessä **14.4 / 15.4**

Tutustumme lasten kanssa lasten yleisimpien tapaturmien aiheuttamiin vammoihin kuten, pienen haavan ja palovamman hoitoon sekä murtuneen ranteen ja nyrjähtäneen nilkan ensiapuun. Pehdymme myös hätänumeron oikeanlaiseen käyttöön.

Merkitsethän alle, osallistuuko lapsesi ensiapuopetukseen.

Lapseni ___ **osallistuu** ensiapuopetukseen.

Lapseni ___ **ei osallistu** ensiapuopetukseen.

Ystävällisin terveisin,

Essi Mattila

Sairaanhoitaja- ja terveydenhoitajaopiskelija

Ps. Mikäli haluat kysyä jotakin projektistani, voit soittaa minulle numeroon 050 xxxxxxx tai lähettää sähköpostia osoitteeseen essi.mattila@student.samk.fi

PALAUTEKYSELY ENSIAPUPÄIVÄSTÄ

Valitse sopivin vaihtoehto.

Ensiapupäivä oli kiva!

Ensiapupäivän aiheet olivat mukavia.

Tiedän, miten toimia, jos saan haavan sormeeni.

Osaan auttaa kaveria, jos hän nyrjäyttää nilkkansa.

Kiinnostuin ensiavusta ja haluan oppia lisää ensiapua.

Kiitos vastauksistasi! 😊

DIPLOMI

**on osallistunut Ensiapuopetusta esikoululaisille
- projektiin, Honkilahden päiväkodissa
14.4 / 15.4.2016**

Osaat toimia seuraavissa tilanteissa:

- Pienen haavan ensiapu
- Palovamman ensiapu
- Nyrjähtäneen nilkan ensiapu
- Murtuneen ranteen ensiapu
- Hätänumeroon soittaminen

Eura, Honkilahti 15.4.2016

Essi Mattila

Sairaanhoitaja/Terveystieteiden opiskelija

Satakunnan ammattikorkeakoulu

Tarinat ensiaputilanteista.**Tarina 1. Haavan ensiapu: Kenguru saa haavan.**

Kengurulapset hyppivät kilpaa Tammenterhometsässä. Heillä on hauskaa. Palkkioksi hyvistä leikeistä Keijon äiti on luvannut omenoita. Kengurut hyppivät innoissaan, kunnes Kerttu osuu ikävästi oksaan ja saa verta vuotavan haavan. Kerttu itkee ja muut kengurut hyppivät paikalle. Keijo ottaa pussistaan paidan, jonka äitikenguru oli antanut aamulla siltä varalta, että tulisi kylmä. Paidan taskusta löytyy isäkengurun iso nenäliina. Keijo sitoo nenäliinan haavan päälle tiukasti. Verenvuoto loppuu ja Kerttu pyyhkii kyyneleitään. He lähtevät hyppimään kohti kotia. Kotoa äiti odottaa jo omenoiden kanssa. Kengurulapset kertovat haavasta. Äitikenguru hakee ensiapulaukun ja ottaa nenäliinasta tehdyn sidoksen pois haavan päältä. Haavasta alkaa vuotaa taas vähän verta. Äitikenguru puhdistaa haavan vedellä, mikä pikkaisen kirvelee Kerttua. Kenguruita naurattaa, kun pieni kirvely vääntää Kertun naaman ihan hassuksi. Kenguruäiti sitoo haavan ja kysyy miltä tuntuu. Kerttu sanoo, ettei enää satu niin kamalasti. Muut kengurut hurraavat ja äitikenguru ilmoittaa, että kaikki saavat omenan hienosta toiminnasta! (Keränen 2012, 6-16.)

Tarina 2. Palovamman ensiapu: Nalle saa palovamman.

Onni ja Onnin äiti tekevät raparperipiirakkaa. Onnin kaveri Ruusa tulee naapurista auttamaan piirakan kanssa. Ruusa rakastaa leipomista. Onnin äiti lähtee viemään pyykkit ulos kuivumaan ja pyytää nalleja laittamaan piirakan uuniin. Ruusa laittaa piirakan uuniin, mutta polttaa kätensä uunin kuumaan reunaan. Onni käskee Ruusaa laittamaan kätensä kylmän veden alle ja pitämään siinä, kun hän hakee äitinsä ulkoa. Onni juoksee äitinsä luokse ja kertoo mitä on tapahtunut. Äitinalle tulee sisälle ja katsoo kättä. ”Ei hätää, vamma on sen verran pieni, että ei tarvitse lähteä ensiapuun. Sidettäkään ei tarvita, mutta laitetaan siihen vielä hetkeksi kylmää”, sanoo äitinalle. Hän ottaa pakastimesta jäisen hernepussin, jonka hän asettaa ensiksi pyyheliinan sisään ja sitten palovamman päälle. ”Hienosti toimittu! Kylmä helpottaa kipua eikä palovamma muutu enää pahemmaksi.” Munakello tärisee pöydällä ”triiitriiisiitiitit” ja äitinallen on aika ottaa piirakka pois uunista. Hyvät tuoksut leijailevat talossa ja äitinalle leikkaa palasia

piirakasta. Pikkunallet tulevat pöytään istumaan, tarjolla on kaikenlaista herkkua! Kermavaahtoa, vaniljajäätelöä, piirakkaa ja hyvää äitinallan itse tekemää mehua. (Keränen 2012, 28–36.)

Tarina 3. Nyrjähtäneen nilkan ensiapu: Eppu nyrjäyttää nilkkansa.

Eppu on saanut uuden jalkapallon syntymäpäivälahjaksi. Hän esittelee sitä ylpeänä kavereilleen. Lapset menevät takapihalle pelaamaan jalkapalloa. Timo syöttää Villelle ja Ville potkaisee pallon Epulle. Eppu lähtee juoksemaan kohti vastustajan maalia. Eppu astuu vahingossa pallon päälle ja nyrjäyttää nilkkansa. Eppua sattuu kovasti ja hän alkaa itkemään. Kaverit tulevat lohduttamaan Eppua.

Epun äiti näkee ikkunasta tilanteen ja tulee sisältä jääpussin ja sidosrullan kanssa. Äiti pyytää Timoa nostamaan Epun jalan ylös ja Villen puristavan Epun nilkkaa. Äiti laittaa Epun nilkan päälle pienen pyyhkeen ja sen päälle jääpussin. Joustavalla siteellä äiti kiinnittää jääpussin Epun nilkan päälle. Kaverit auttavat Epun sohvalle makaamaan ja laittavat monta tyynyä Epun kipeän nilkan alle. Äiti kertoo Epulle, että nyrjähdys paranee muutamassa päivässä.

Tarina 4. Murtuneen ranteen ensiapu: Eppu putoaa kiipeilytelineestä.

Eppu on viisivuotias poika. Hän on aina paras. Hän voittaa juoksukilpailuissa ja uskaltaa kiivetä korkeammalle kuin muut. Kiipeilytelineessäkin Eppu on yleensä uhkarohkea. Juuri nytkin Eppu on kiivennyt kiipeilytelineelle ja huutaa muille lapsille: ”Katsokaa minä olen ensimmäisenä ylhäällä.” Samassa Eppu horjahtaa ja putoaa alas kiipeilytelineeltä. Ai, ai, ai, Eppu valittaa ja itkee. Eppu saa sanottua, että käteen sattuu kovasti. Laura, joka seisoo lähimpänä Eppua huutaa tarhan tättiä apuun. Eeva-täti tulee juosten ja antaa samalla lapsille tehtävän: ”Kaisa hae sinä sisältä ensiapulaukku ja Janne tule sinä tänne minun avukseni.” Eeva-täti lohduttaa Eppua, tutkii varovasti hänen kättään ja pyytää Jannea olemaan Epun vierellä lohduttamassa. Kaisa tuo ensiapulaukun ja Eeva-täti ottaa sieltä kolmioliinan, jolla hän tukee Epun käden, jotta käsi ei turhaan liikkuisi ja aiheuttaisi lisää kipua. Sitten Eeva-täti vie Epun sisälle ja soittaa Epun äidille. Äiti tulee hakemaan Epun ja vie hänet lääkäriin. Lääkäri tutkii Epun ja toteaa ranteen olevan murtunut. Epun käsi pitää kipsata. Eppu on vihainen, sillä hänen täytyy pitää kipsiä kädessään monta viikkoa. (Alila & Kämäräinen 2005, 8-9.)

Tarina 5. Hätänumeroon soittaminen: Orava soittaa hätäkeskukseen.

On rauhallinen kesäpäivä Tammenterhometsässä, jossa Marja ja Terho viettävät aikaa leikkien käpylehmillä. He ovat rakentamassa käpylehmille taloa, johon tulee olo- ja makuuhuone sekä aita. Marja ja Terho lähtevät etsimään sopivia risuja ja lehtiä saadaakseen kauniin aidan tehdyksi. Kerätessään risuja he näkevät kauempana tulipalon. Marja sanoo Terholle, että ei saa mennä lähemmäksi palopaikkaa ja pitää soittaa palokunta paikalle. Terho näppäilee numeron 112 ja soittaa hätäkeskukseen. Hätäkeskuksessa vastataan: ”Hätäkeskus.” Terho on hädissään ja huutaa puhelimeen: ”Täällä palaa metsää!” Hätäkeskuspäivystäjä rauhoittelee Terhoa ja sanoo rauhalliseen äänensävyyn: ”Mistä sinä soitat, osaatko kertoa osoitteen?” Terho: ”Minä soitan täältä Tammenterhometsästä, kymmenen kuusen ja kolmen männyn päästä tiestä.” Hätäkeskus: ”Mitä sinä näet?” Terho katselee ympärilleen ja sanoo: ”Näen radiomaston oikealla puolella ja... hmmm... järvi on vasemmalla puolellani.” Hätäkeskus: ”Hyvä näillä tiedoilla saamme paikannettua tulipalon. Älä sulje puhelinta, lähetämme avun paikalle.” Puhelimesta kuuluu hätäkeskuksen päivystäjän ääni: ”Kröhöm, no niin. Apu on tulossa. Menkää turvalliseen paikkaan ja odottakaa avun saapumista.” Marja ja Terho kipittävät turvallisen matkan päähän tulipalosta ja kiipeävät puuhun katsomaan mitä seuraavaksi tapahtuu. Hätäkeskus kuulee puhelimen toiseen päähän sireenien ulvonnan ”piipaapiipaa-viiuu viiuu..” Hätäkeskus sanoo Terholle: Nyt voit lopettaa puhelun, pillien ääni kuuluu jo. Apu on tuota pikaa paikalla. Terho kiittää hätäkeskusta ja lopettaa puhelun.

Paloauto saapuu metsään ja palomiehet alkavat vetää letkua perässään. Marja ja Terho istuvat jännittyneinä puun oksalla ja tarkkailevat silmät suurina, saavatko palomiehet tulipalon sammutettua. Kun palomies avaa hanan, letkusta tulee vettä enemmän kuin isoimmastakaan vesipyssystä ikinä! Kun oravat näkevät, että palo on sammutettu, he laskeutuvat puusta turvallisen välimatkan päähän palopaikasta ja taputtavat. Marja ja Terho saavat palomiehiltä hienot punaiset palomieskypärät lahjaksi ripeästi toiminnasta. Sitten palomiesten onkin jo aika kerätä tavarat ja lähteä paloasemalle pesemään tulipalossa likaantuneita letkuja. Oravat ovat innoissaan ja leikkivät palomiehiä vesipyssyillään monta päivää. Marja ja Terho eivät koske edes leikillään tuleen, se on aikuisten juttu. (Keränen 2012, 17–27.)

Opinnäytetyön etenemisaikataulu

lokakuu 2015	Opinnäytetyöntekijä otti yhteyttä Honkilahden päiväkotiin ja kysyi tarvetta toiminnalliselle projektille. Päiväkodista oltiin kovin kiinnostuneita ja lapsille suunnatulle ensiapuopetukselle oli tarvetta. Opinnäytetyöntekijä kävi puhelinkeskustelun yhteyshenkilön kanssa projektista ja sen sisällöstä.
tammikuu- maaliskuu 2016	Opinnäytetyöntekijä teki projektisuunnitelmaa ja suunnitteluseminaaria.
14.3.2016	Opinnäytetyöntekijä piti suunnitteluseminaarin koulussa.
21.3.2016	Opinnäytetyöntekijä kävi pyytämässä ohjaavalta opettajalta allekirjoituksen lupa-asiakirjoihin.
24.3.2016	Opinnäytetyöntekijä otti yhteyttä yhteyshenkilöön ja sopi tapaamisen päiväkotiin.
29.3.2016	Tapaaminen Honkilahden päiväkodissa yhteyshenkilön kanssa: Opinnäytetyöhön liittyvien asiakirjojen allekirjoittaminen ja projektisuunnitelman läpikäynti. Projektin toteutuspäivät sovittiin alustavasti.
8.4.2016	Opinnäytetyöntekijä kävi viemässä tiedotteen/lupalapun projektista, jonka päiväkodin henkilökunta laittoi lasten reissuvihkojen väliin. Sovittiin tutustumis- /esittäytymiskäynti ensi viikolle
13.4.2016	Esittäytyminen lapsille.
14.4- 15.4.2016	Ensiapuopetustuokioiden toteuttaminen Honkilahden päiväkodissa.
huhtikuu-tou- kokuu 2016	Opinnäytetyöntekijä teki opinnäytetyön kirjallista osuutta.
9.5.2016	Opinnäytetyön palautuspäivä
24.5.2016	Raportointiseminaari

PALAUTE

9.5.2016

ESIKOULULAISILLE ENSIAPUA - PROJEKTI

Essin toiminta lasten ensiapukurssilla Honkilahden eskarissa oli ammatillista ja johdonmukaista. Hän motivoi lapsia hienosti pienillä ensiavusta kertovilla tarinoilla ja napakalla teoriaosuudella sanallisesti. Toiminnallinen osuus oli hyvä, josta lapset silminnähdessä nauttivat.

Kokonaisuudesta täysi kymppi, lasten palautekysely ja diplomi mukaan lukien. Jälkeenpäinkin lapset muistelivat ensiapukurssia ja mainitsivat myös, että: ”kyllä Essin luo neuvolaan olisi kiva mennä”. Kevään vanhempainkeskusteluissa moni vanhempikin mainitsi kivasta ensiapukurssista.

Varhaiskasvatuksen alue-esimies

Helena Lamminen